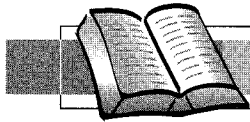

De Saambinder

KERKELIJK WEEKBLAD DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Meditatie

De engelenzang

Wat een heerlijke boodschap heeft de engel mogen brengen aan de herders in Bethlehems velden. Een boodschap van een onuitsprekelijk rijke inhoud, van een wereldomvattende betekenis: U is heden geboren de Zaligmaker.

Maar de aankondiging door de engel is niet het enige wat in die Kerstnacht plaats vindt. Van Gods werk wordt niet alleen gesproken, maar ook gezongen. Ook in de kerkdienst. Verkondiging van het Woord en de psalm behoren bij elkaar. De Heere laat het Woord verkondigen en de gemeente antwoordt op dit Woord in de psalm. Is dat ook bij u zo, verstaat ge wat ge hoort en zingt?

Straks zullen de herders ook zingen (vs. 20). Nu zijn ze er nog niet toe in staat. Maar God zal Zelf voor Zijn eer zorgen. Plotseling wordt het hemelgewelf gevuld met juichende engelen. Zij brengen God de eer toe en zingen van het heil voor mensen. Ze bezingen het grote werk, dat God gedaan heeft voor zondaren! Daarover zijn ook de engelen verheugd. Het was voor hen verborgen hoe God kon wonen op het verzoendeksel te midden van een schuldig volk.

Maar nu is het voor hen geopenbaard. Voor hun blik ontvouwt zich als het ware een nieuw veld, waarin ze de diepte en de volheid van de liefde Gods mogen aanschouwen. En nu zingen ze niet alleen van de heerlijkheid Gods, zoals ze reeds van de

'..., prijzende God en zeggende: Ere zij God in de hoogste hemelen, en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen'.

Lukas 2 : 13b en 14

schepping deden. Maar ze voegen een nieuw element in hun gezang: het welbehagen in mensen. Hoe verheugd zijn de engelen dat God met behoud van Zijn rechtvaardigheid genade kan bewijzen aan hun gevallen medeschepselen. Die medeschepselen, die beelddrager Gods waren, maar door hun moedwillige ongehoorzaamheid dit beeld verloren hebben. Nu zien ze in de mens weer het beeld Gods hersteld, zoals ze dat zien in het geboren Kind in de kribbe. In dat Kind zien ze voor het eerst weer een Mens Die het beeld van God draagt. En met die herstelling van Gods beeld is in beginsel de schepping weer gered. In dat Kindeke kunnen hemel en aarde verenigd samen Gods lof weer bezingen. Al zal de weg dan leiden over Golgotha, hier begint de uitvoering van Gods eeuwig heilsplan voor de engelen zichtbaar te worden.

Kent u dat voor uw persoonlijk leven, lezer(es)? Die wonderlijke blijdschap dat God met het behoud van Zijn rechtvaardigheid genade kan bewijzen aan een gevallen mens? Hebt u God lief gekregen, zoals Hij is, in Zijn heiligheid en rechtvaardigheid? Is zalig worden voor u een daad Gods, waarvoor Hij alleen de eer ontvangt? Dan zal 't werk van de engelen u ook niet vreemd zijn: ze prezen God en zij zeiden: Ere zij God! Prijzen betekent letterlijk: goedkeuren, toestemmen; hier: amen zeggen op de liefde Gods, die zij bewonderen. Dit zei-

den ze: zeggende. Het woord zeggen heeft vaak de betekenis van zingen: Ps. 45: Ik zeg mijn gedichten uit van een Koning. Het zeggen is voor deze engelen: zingen.

Ere zij God in de hoogste hemelen. Eerst God de eer. Het is een volmaakt lied, dat de engelen zingen: maar ook de volgorde is volmaakt. Het gaat bij het Kerstgebeuren allereerst om de eer van God. In dit feit komt God aan Zijn eer. Dat is het voornaamste.

Hier spreken de engelen niet een wens uit, alsof het zo zijn mocht. Want die eer is aan God in de hoogste hemelen. Het woord dat hier vertaald wordt door eer, is hetzelfde woord, dat in vers 9 vertaald wordt door heerlijkheid: de heerlijkheid des Heeren omscheen hen. De doorluchte geesten ontdekken als het ware nog meer de heerlijkheid Gods. Zo verheerlijken ze Zijn deugden.

Wat schrill steekt daartegen af ons bezig zijn. Want wij krenken Gods deugden. Wij zijn geschapen om God te eren, maar toen we vielen verstomde het gebed op onze lippen. Sindsdien verstomde ook het lied op onze lippen. Maar nu zorgt God Zelf voor de verheerlijking van Zijn

Inhoud

Meditatie: De engelenzang . . .	1
Ieder woelt hier	2
In orde: Hantering en waardering van kerkorde en kerkrecht (5) . .	5
Lezers vragen	6
Abraham Capadose (6)	7
Boekennieuws	8
Kerknieuws	9
Berichten	11
Predikbeurten	12

DE SAAMBINDER
Kerkelijk weekblad
der Gereformeerde Gemeenten.

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur: ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie aan:
ds. A. Moerkerken,
Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263.

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerkelijk nieuws en berichten aan:
redactie-secretaris: C.G. van Es
Ronsseweg 527,
2803 ZJ Gouda,
tel. 0182-571292, fax 0182-533928.

Administratie en betalingen van
abonnementen, adreswijzigingen,
predikbeurten en beroepingswerk aan:

De Saambinder - abonnementen,
Postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599.
Postbankno. voor abonn. gelden: 64327.
email: kbgg@cbgg.nl

Alle **advertenties** aan:

Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisohof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718.
Postbankno. 256686.
email: saambinder-adv@rdnet.nl

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:

Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

Abonnementsprijs bij vooruitbetaling:

voor Nederland: € 11,- per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober
d.m.v. een acceptgiro)

voor het buitenland:
Luchtpost:
Amerika \$ 56,-, Canada \$ 68,-.
Zeepost:
Amerika \$ 49,-, Canada \$ 59,-.

Advertenties € 0,50,- per mm.
Familieberichten
€ 0,40,- per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
in bezit van de administratie te zijn.

Rouwadvertenties tot uiterlijk
maandagmorgen 12 uur (telefonisch).

De redactie kan niet aansprakelijk
worden gesteld voor de inhoud van de
advertenties en de ter recensie
aangeboden boeken.

Naam, in Hem Die gezegd heeft: "Ik zoek niet Mijn eer, maar de eer van Hem, Die Mij gezondend heeft. De vernieuwende kracht van de H. Geest is nodig om te leren God te bedoelen en niet onszelf. En dit telkens opnieuw!

Maar nu sluit de eer van God het behoud van de mens niet uit, maar sluit juist de zaligheid in. God verheerlijkt Zijn deugden juist in het zaligen van zondaren. Het is nl. het vaste fundament van de zaligheid van Gods kerk, dat de Heere het alles doet om Zijn Naam te verheerlijken: Ik doe het niet om uwentwil, o huis Israëls, dit zij u bekend, maar om Mijns groten Naams wil.

Daarom is in dit volmaakte lied ook plaats voor: vrede op aarde, in de mensen een welbehagen. Vrede op aarde. Wat een aantrekkelijk woord. Wie verlangt niet naar vrede: in het persoonlijk leven, in de kerk, in de maatschappij, tussen de volken: tussen Joden en Arabieren in het Midden-Oosten. Maar welke vrede houdt allereerst in, dat de verbroken verhouding met God weer hersteld is. Dan pas is er van vrede op aarde sprake.

Wij zijn vredezoekers buiten de ware vrede om. Dat komt omdat we aan de oorzaak van de onvrede voorbijgaan. Die ligt in onze zonde. We dienen bij het begin te beginnen. Vrede op aarde met behoud van de zonde is onmogelijk. Het sluit elkaar juist uit. Wie iets kent van die ware vrede, die vrede met God insluit, heeft geen vrede met de zonden. Die verlangt van de zonden verlost te worden, die heeft een afkeer van alle zonden.

Die vrede, die de Heere te ervaren geeft, geeft rust in ons hart:

*In de grootste smarten,
blijven onze harten in de Heere
gerust.*

Geeft zelfs vrede met de dood. Op sterfbedden mag er soms iets van gezien worden: een blijdschap van het eigen "ik" verlost te zullen zijn, nooit meer tegen de Heere te kunnen zondigen. Hem nooit meer te bedroeven, geeft blijdschap in het hart, geeft vrede in het hart.

Naar welke vrede verlangt u lezer(es)? Is vrede met God meer waard voor u, dan alles wat de wereld biedt? Weet de Heere dat ook? Houd dan maar aan!

*Nooddriftigen veracht Zijn
goedheid niet,
Nooit zal Hij Zijn gevangenen
begeven!*

Vrededorst is een van de namen van dit Kerstkind, de Zoon van God. Hij verwierf vrede met God voor de Zijnen. Maar Hij geeft ze ook. Anders zouden we die nooit ontvangen. Alles wat we hier onszelf toeëigenen moeten we weer afstaan.

Die vrede behoort tot de gaven, die Hij, zoals psalm 68 ons leert, ook uitdeelt. Aan wederhorigen! Wederhorigen zijn we allemaal van nature. Mist u de vrede met God? Legt u dat maar voor Hem neer en smee om die vrede. Laat het uw gebed zijn, of de Heere u de noodzakelijkheid van die vrede wil leren en de kracht van die vrede wil doen ervaren. Het is die vrede, die alle verstand te boven gaat. Dan viert u Kerstfeest in vrede.

Moerkapelle, ds. H. Paul.

Ieder woelt hier...

Het is elk jaar gebruikelijk in het laatste nummer van ons blad aandacht te besteden aan de belangrijkste gebeurtenissen die in het afgelopen jaar hebben plaatsgevonden. In ons kerkelijk blad beperken we ons maar tot het kerkelijk gebeuren: voor het volgen van het wereldgebeuren hebben we andere organen.

Samen op Weg!

De ontwikkelingen rond het Samen op Weg proces hebben, zeker tegen het einde van dit jaar, velen bezig

gehouden. Met spanning hebben wij – zij het van een afstand – die ontwikkelingen gevolgd. Een proces is het inderdaad geweest, dat mag men wel zeggen. Nadat in 1961 achttien hervormde en gereformeerde predikanten verklaarden dat de 'gescheidenheid van de hervormde en gereformeerde kerken niet langer geduld kan worden', is het proces in gang gezet. Al spoedig tekende zich een grote kring van bezwaarden af, vooral in hervormd gereformeerde kring. Binnen de kring van die bezwaarden

echter was men het niet eens over de te volgen koers. In 1996 riep het hoofdbestuur van de Gereformeerde Bond kerkenraden op, 'op hun posten te blijven'. Ondanks alle bezwaren tegen de beoogde eenwording wilde de Bond de strijd voor de waarheid verder voeren binnen de te vormen nieuwe kerk. Het in 1996 opgerichte 'Comité tot behoud van de Nederlandse Hervormde Kerk' echter stelde onder geen beding mee te willen gaan in de richting van een kerkenfusie, vooral gezien de belijdenisgeschriften van de Evangelisch-Lutherse Kerk. Op 21 juni 1997 belegde dit Comité in Putten een door 1800 kerkenraads- en gemeenteleden bezochte bezinningsdag. De bezwaren bleken zeer breed te leven onder het 'gewone' kerkvolk, zeker binnen de kring van het Gekrookte Riet. Helaas werd de hervormd gereformeerde kring diep verdeeld over de kwestie. Dit verzwakte de positie van de bezwaarden aanzienlijk.

Een ingrijpende beslissing

Op 12 december is de beslissing gevallen die velen hadden verwacht, gehoopt, gevreesd – al naar gelang hun kerkelijk standpunt. De fusie van de Nederlandse Hervormde Kerk, de Gereformeerde Kerken in Nederland en de Evangelisch-Lutherse Kerk gaat door. Per 1 mei 2004 moeten de drie genoemde kerken opgaan in de Protestantse Kerk in Nederland (PKN). De stemverhoudingen waren duidelijk: de gereformeerde synode stemde met 69 tegen 6 stemmen vóór de fusie, de evangelisch-lutherseren waren met 30 tegen 6 stemmen eveneens vóór. Op de hervormde synode spande het geducht: er waren daar 51 voor- en 24 tegenstemmers. Als er 26 tegenstemmen waren geweest, zou het fusievoorstel wat de hervormden betreft van de baan zijn geweest. Het lijkt me dat dit gegeven een zware verantwoordelijkheid betekent voor diegenen onder de hervormd gereformeerden die vóór hebben gestemd. Het de laatste tijd nogal eens gehoorde argument dat de hervormde kerk met dit besluit niet is opgeheven, maar gewoon voortgezet wordt binnen de PKN, doet wonderlijk aan en lijkt mij niet vol te houden. De oude emeritus predikant die in het RD van 15 december zijn 'pijn en verdriet' uitsprak over het einde van de vader-

landse kerk, zag de zaken in elk geval heel anders.

Naar de bezwaarden mag dan misschien door de voorstanders van het proces zijn geluisterd, maar het is een luisteren geweest zoals vandaag de dag zovaak wordt geluisterd: met 'respect', zoals het modewoord luidt, maar zonder enig innerlijk verstaan van wat de bezwaarden eigenlijk dreef. De irritaties naar de kant van de bezwaarden namen de laatste tijd duidelijk toe.

Afscheidingsdenken?

Het moet wel heel veel pijn doen, een kerk die men liefheeft en waarbinnen men is geboren en getogen, op te zien gaan in een groot en vaag geheel. Wederzijds verweten voor- en tegenstanders van het eenwordingsproces elkaar ontrouw aan Gods verbond en aan de planting van Gods Hand. Niet zelden is bovendien de laatste tijd aan hen die de Nederlandse Hervormde Kerk zouden willen voortzetten, afscheidingsdenken verweten. Dat schijnt wel iets heel ergs te zijn. Wij gevoelen ons in dat verwijt overigens niet aangesproken. De wortels van onze gemeenten liggen niet in een afscheidingsdenken. Hendrik de Cock was, toen op 13 oktober 1834 de *Acte van Afscheiding of Wederkeering* werd getekend, al geruime tijd in een schorsings- en afzettingsprocedure betrokken geweest. Het had hem zelfs enige tijd zijn traktement gekost. En Ledeboer werd binnen de kortste keren afgezet als hervormd predikant van Benthuizen, nadat hij zijn afkeer van de reglementen- en gezangenbundel publiekelijk kenbaar had gemaakt. Ons oprecht en hartelijk meelevende gaat uit naar degenen binnen de Nederlandse Hervormde Kerk die zich verbonden weten aan de Heilige Schrift en de oude gereformeerde belijdenis. De Heere geve hun wijsheid, hoe te handelen in deze moeilijke situatie. Duidelijk is uit dit alles wel geworden dat een eenwording die niet gedragen wordt door een innerlijke geestelijke verbondenheid, door een herkennen van elkaar in de meest wezenlijke dingen en door een oprecht uitzien en verlangen naar elkaar, tot mislukken is gedoemd. Het is alles mensenwerk.

Samen op weg?

Inmiddels waren in 2003 ook onze

gemeenten in gesprek met andere kerkverbanden, zij het dan dat dit gesprek veel minder aandacht heeft getrokken dan het Samen op Weg-proces. Tijdens de Generale Synode van 2003 werd een 'Commissie Kerkelijke Eenheid en Verscheidenheid' benoemd die onder meer als opdracht kreeg de mogelijkheden te onderzoeken om tot een toenaderend gesprek te komen met hen die op dezelfde grondslag van Schrift en belijdenis staan en met wie geestelijke herkenning bestaat. Inmiddels hebben gesprekken met vertegenwoordigers van verschillende kerkelijke denominaties plaatsgevonden. Het is hier niet de plaats vooruit te lopen op een mogelijk resultaat van deze ontmoetingen: de Commissie zal te zijner tijd rapporteren op de Generale Synode.

Na 50 jaar

Wel willen we iets zeggen over het feit dat het in het achter ons liggende jaar 50 jaar geleden was dat de droeve scheuring van 1953 plaatsvond, die zoveel gemeenten, families en gezinnen uiteen heeft getrokken. Gelukkig is wederzijds op een ingetogen en voorzichtige wijze met dit feit omgegaan. Scherpe polemieken bleven in het afgelopen jaar uit. Dat is een hoopvol teken. Misschien een wolkje als eens mans hand. Terugziende naar de gebeurtenissen van 1953, moeten we zeggen dat die niet zijn los te denken van die van 1950. Zelf was ik nog maar een kind in die jaren, en voor velen van onze jonge mensen zeggen genoemde jaartallen misschien wel weinig of niets meer. Al meermalen heb ik het als mijn persoonlijke mening uitgesproken – en ik wil dat hier nog een keer doen – dat zowel in 1950, bij de schorsing van ds. R. Kok, als in 1953, bij het ontslag van dr. C. Steenblok als docent aan de Theologische School, woorden zijn gesproken en dingen zijn gebeurd die nooit zo hadden mogen worden gezegd of gedaan. Diepgewortelde persoonlijke verwijdering maakte dat men elkaar niet meer verstond of niet meer wilde verstaan. Dan ontstaat groepsvorming en mijdt men onderlinge contacten, dan ontstaan karikaturen over en weer. Toch blijf ik anderzijds – het is weer persoonlijk! – van mening dat inhoudelijk gezien noch in 1950, noch in 1953 een andere koers kon worden geva-

ren. Misschien had nóg meer met ds. Kok gesproken kunnen en moeten worden. Misschien had naast dr. Steenblok een tweede docent kunnen en moeten worden benoemd. Maar onze gemeenten hebben in 1950 een vereenzelviging van de beloften met het aanbod van genade en in 1953 een eenzijdige koers in het theologisch onderwijs willen afwijzen.

Geen leergeschil

Dat in 1953 sprake zou zijn geweest van een léérgeschil, wil ik – voor de derde keer spreek ik persoonlijk! – echter van de hand wijzen. Ik herinner mij nog heel goed dat ook mijn toenmalige leermeester, ds. A. Vergunst (destijds zo nauw bij de gebeurtenissen van 1953 betrokken) die opvatting afwees, hoeveel bezwaren hij overigens ook tegen de wijze van lesgeven van ds. Steenblok mocht hebben gehad. Het lijkt mij zaak, in gesprekken met vertegenwoordigers van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland eens grondig en in een respectvolle en open sfeer door te spreken over termen en uitdrukkingen waarover zoveel strijd is gevoerd. Wat bedoelen zij en wat bedoelen wij wanneer gesproken wordt over een genadeaanbod, over algemeen, over onvoorwaardelijk of voorwaardelijk en over zoveel dingen meer? Het is mijn vaste overtuiging dat de in de loop van de jaren ontstane spraakverwarring groter is dan de inhoudelijke geschilpunten. We willen onze Commissie van harte wijsheid en voorzichtigheid toewensen. We zien in onze tijd het wonderlijke en droevige verschijnsel dat degenen die in de verste verte geen wezenlijke eenheid vormen, tot eenheid worden gedwongen en dat degenen die één zouden kunnen en moeten zijn, veelal gescheiden optrekken. De Heere mocht de 'verbreking van Jozef' doorleefde schuld voor ons maken. Alle genadewonderen die God werkt, beginnen altijd weer daarmee dat Hij een mens in de schuld brengt voor Zijn Aangezicht.

Zij die wegvielen

Wat verder het kerkelijk leven in het afgelopen jaar betreft: er zijn ook in het jaar 2003 mensen ontvallen aan de kring van onze gemeenten, die een plaats hadden in het kerkelijk leven. We denken aan drie emeriti predikanten. Op de leeftijd van 91

jaar overleed ds. W. Hage, laatstelijk woonachtig te Goes. Hij diende in zijn leven de gemeenten van Aalst-Brakel, Nunspeet, Middelburg, Klaaswaal, Krabbendijke, Oosterland, Rotterdam-West, Kruiningen (tweemaal) en De Valk-Wekerom. Op de leeftijd van 68 jaar overleed ds. F. Harinck te Nieuwerkerk aan den IJssel. Hij diende de gemeenten van Benthuizen, 's Gravenhage-Zuid en Rotterdam-Zuidwijk. Op de leeftijd van 81 jaar overleed in Barneveld ds. E. Venema, die de gemeenten van Maassluis en Zwijndrecht diende binnen de kring van de Christelijke Gereformeerde Kerken en de gemeenten van Zwijndrecht, Drachten, Middelburg-Centrum, Elspeet en Scherpenisse binnen ons kerkverband. Drie dienaren des Woords ontvielen aan de kring van de gemeenten en aan de kring van degenen die hun lief waren. Zij mochten ingaan in de vreugde huns Heeren.

Op de leeftijd van 58 jaar overleed dr. Chr. Fahner te Arnhem. Hij heeft jarenlang zijn krachten gegeven aan het zendingswerk van onze gemeenten en bezweek op betrekkelijk jonge leeftijd aan een ernstige ziekte. Heel aangrijpend was ook het overlijden in de vroege ochtenduren van donderdag 23 januari van de zendingswerker Jan Peter Baan op 32-jarige leeftijd. Hij werd op het zendingsveld van Nigeria vermoord onder de ogen van zijn vrouw, een gebeurtenis die een ontzaglijke slag betekende voor zijn ouders, familie en gezin en diepe indruk maakte in de kring van onze gemeenten en ook op het zendingsveld.

Aan ds. R. Boogaard ontviel op de leeftijd van 83 jaar zijn geliefde echtgenote. De weduwe van wijlen ds. J.C. Weststrate, mevrouw A. Weststrate-Salm, overleed eveneens op de leeftijd van 83 jaar. Naast deze met name genoemden ontvielen in het jaar 2003 velen aan de kring van de gemeenten die minder bekend waren, maar die wel een lege plaats achterlieten in de gemeente waartoe zij behoorden en bij degenen die hun lief waren. De Heere gedenke en vertrooste alle achtergeblevenen.

Lief en leed

Er waren ook blijde gebeurtenissen. Zo waren ds. en mevrouw J. Baaijens 55 jaar getrouwd, mocht het echtpaar ds. H. Paul hun 50-jari-

ge echtvereniging gedenken en waren ds. en mevrouw J.W. Verweij 45 jaar getrouwd. Sommige predikanten waren in het achter ons liggende jaar gedurende korte of langere tijd ziek. We denken aan de broeders A. Vermeij en A. Verschuure, maar er waren ook anderen die soms enige tijd door ziekte de dienst des Woords niet konden waarnemen. Laten we ook onze emeriti predikanten niet vergeten. De meesten van hen mogen elke zondag nog voorgaan, maar sommigen kunnen dat niet altijd meer of zelfs in het geheel niet meer. Het moet worden meegemaakt om te beseffen wat dit betekent.

Kerkelijke veranderingen

Elk jaar brengt veranderingen met zich mee en 2003 maakte op deze regel geen uitzondering. Zo ging een vijftal predikanten met *emeritaat*, namelijk de broeders A. Bac, P. Blok, J. Karens, J. Karels en C. Harinck. Verder verwisselden enkele predikanten van *standplaats*. Zo vertrok ds. G.J. van Aalst van Ridderkerk naar Klaaswaal, ds. A. Schot van Krimpen aan den IJssel naar Nunspeet, werd ds. E. Hakvoort, overgekomen uit de Christelijke Gereformeerde Kerken, bevestigd in Genemuiden en nam ds. C. Neele van Aagtekerke het beroep aan naar de gemeente van Lisse. Ds. J. Beens legde om persoonlijke redenen zijn ambt neer.

Wat betreft onze *Theologische School*: het was heel verblijdend dat in de meimaand een drietal jonge mannen kon worden toegelaten tot het volgen van de lessen: de broeders G. Heijkamp, M. Joosse en A.J. de Waard. Kandidaat G. Pater mocht op woensdag 17 september worden bevestigd als herder en leraar van de grote gemeente van Opheusden, die slechts vijf dagen vacant was geweest. Ook rond het werk van de *evangelisatie* zijn dingen te vermelden: op 17 mei werd het inloophuis in Emmen geopend. De heer A. van Setten te Zwijndrecht werd benoemd tot evangelist in de post Merkssem (België). De evangelisatiepost Tilburg bestond 30 jaar.

Dit jaarsverslag maakt geen aanspraak op volledigheid. Eventueel ontbreken van namen is niet met opzet geschied. Voor een volledig en uitvoeriger overzicht verwijs ik graag naar het nog te verschijnen Kerkelijk Jaarboek.

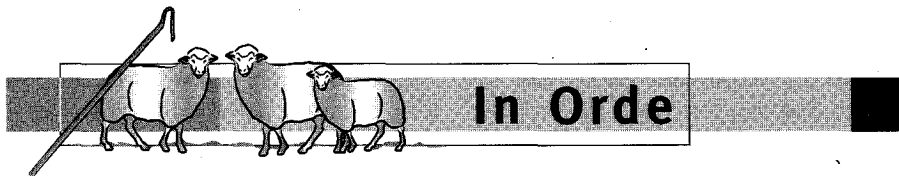
Rust, mijn ziel...

We leven alweer in de laatste dagen van dit jaar. Het is medio december, wanneer ik dit jaarverslag gereed maak. Wat kan er in de twee komende weken nog veel veranderen! Nooit zal ik vergeten hoe ik eens op een oudjaarsmiddag het briefje klaarmaakte met daarop de namen van hen die in het achterliggende jaar waren overleden. Het was in de gemeente waar ik toen diende de gewoonte die namen aan het einde van de dienst af te lezen. Het briefje was 's middags om een uur of vijf klaar. Maar nog voor de dienst moest het worden veranderd: er stierf een schijnbaar gezonde man aan een hartstilstand.

Ik moet soms denken aan de bekende woorden van een achttiende

eeuwse dichter, die wijlen ds. A. Vergunst nogal eens placht te citeren: 'Ieder woelt hier om verandering, en betreurt ze dag aan dag; hunkert naar hetgeen hij zien zal, wenst terug 't geen hij eens zag.' Ja, zo is het. Maar wat een gelukkig volk toch, dat ook de andere woorden die dichter na mag zeggen: 'Rust, mijn ziel, uw God is Koning, heel de wereld Zijn gebied; alles wisselt op Zijn wenken, maar Hij Zelf verandert niet.' Wie door hartvernieuwende genade die God tot Koning mag hebben gekregen, Wiens gebied heel de wereld is, kan met Hem de onbekende toekomst wel in.

Capelle aan den IJssel,
ds. A. Moerkerken

Hantering en waardering van kerkorde en kerkrecht

(5)
Ter sprake kwam reeds, dat men in de Gereformeerde Gemeenten jaren achtereenvolgend voor de noodzakelijke kerkrechtelijke oriëntatie het boek van Joh. Jansen 'Korte Verklaring van de Kerkenordening' (1923) gebruikte. Latere edities (1937, 1952) waren afgestemd op wijzingen, die door de synode van de Gereformeerde Kerken in Nederland in de kerkorde waren aangebracht. Daarom bestond er onder ons een uitgesproken voorkeur voor de eerste druk van dit werk, omdat deze uitgave zich het meest aansloot bij de oorspronkelijke tekst van de D.K.O.

Commentaren

In deze situatie kwam pas in de tweede helft van de twintigste eeuw verandering. Toen verscheen er een tweetal commentaren uit eigen kring, die een uitleg van de kerkorde bieden artikel voor artikel. Het betreft:

- K. de Gier, *Toelichting op de Dordtse Kerkorde in vraag en antwoord* (eerste druk 1968, derde

druk 1983). Het boek biedt een eenvoudige handleiding voor kerkenraadsleden en belangstellende leden van de gemeente. De auteur vroeg van zijn studenten, dat zij het boekje grotendeels van buiten zouden kennen. Dit 'groene boekje' vond een brede ingang in de kring van de gemeenten en heeft de plaats die het boek van Jansen vroeger in de gemeenten had volledig ingenomen.

- K. de Gier, *De Dordtse kerkorde. Een praktische verklaring*. Het boek biedt een vrij breed commentaar op elk artikel van de D.K.O. De auteur steunt daarbij met name op de oudere commentaren van prof. dr. F.L. Rutgers, prof. dr. H. Bouwman en ds. Joh. Jansen. Het boek van ds. De Gier bevat een waardevolle, systematisch opgebouwde literatuurlijst, die in bijna alle andere commentaren ontbreekt.

- Een eigen karakter heeft een recente studie, die geredigeerd werd door de Commissie Kerkrecht van de Generale Synode (ds. G.J. van Aalst, ds. M. Golverdingen, ds. P.

Mulder, oud. G.D. Pas en oud. G. Roos), *In orde. Handleiding en toelichting bij de kerkelijke rechtspraak* (1999). In deze studie zijn alle aanwijzingen uit commentaren op het gereformeerde kerkrecht op systematische wijze samengebracht, die bijdragen aan een zorgvuldige procedure bij uitoefening van de christelijke tucht. In veel gevallen zijn deze procedurele eisen ook van toepassing op het handelen van de meerdere vergaderingen bij appelprocedures. In de Handleiding – het geel gemarkeerde deel van het boek – worden de uitgangspunten geformuleerd die door de Generale Synode bindend zijn verklaard voor het handelen van de kerkelijke vergaderingen in de genoemde gevallen. In de Toelichting – het groen gemarkeerde deel van het boek – worden bij wijze van advies aanwijzingen gegeven voor alle artikelen van de D. K. O. die vragen om zorgvuldigheid in de procedure.

Wie naast deze literatuur en de genoemde oudere commentaren nog een hedendaags commentaar wil raadplegen, kan terecht bij een Zuidafrikaanse auteur die jaren achtereenvolgend hoogleraar was in het kerkrecht aan Hammanskraalse Theologieskool van die Gereformeerde Kerke in Suid-Afrika:

- B. Spoelstra, *Gereformeerde Kerkreg en Kerkregering. Handboek by die kerkorde* (1989). Men moet zich bij het lezen van dit handboek wel realiseren dat de schrijver uitgaat van een eigen Zuidafrikaanse versie van de D.K.O., die op een enkel onderdeel afwijkingen kent van de tekst die in de Gereformeerde Gemeenten wordt gebruikt.

Regelingen en modellen

Voor kerkelijk gebruik in concrete situaties heeft men door de eeuwen heen de nodige regelingen en modellen opgesteld, zoals attestaties, beroepsbrieven, een ondertekeningsformulier voor ambtsdragers, lastbrieven voor de classis, de particuliere synode en de generale synode. Vele van deze formulieren gaan terug op een ontwerp van de kerkrechtgeleerde F.L. Rutgers, terwijl het ondertekeningsformulier teruggaat op een tekst die door de Dordtse Synode (1618-1619) werd

vastgesteld. Het boekje *Voornaamste besluiten* biedt in een bijlage een overzicht van de formulieren die bij het Kerkelijk Bureau van de Gereformeerde Gemeenten, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden (tel. 0348 489900) te verkrijgen zijn.

Acta en rapporten

De *Acta* van de generale synodes (1907-2001) en de door deze synodes al of niet gewijzigd aanvaarde rapporten van deputaatschappen en commissies vormen een belangrijke bron voor de kennis van het kerkrecht. Ze bieden immers de tekst van kerkelijke besluiten, die uitdrukkelijk of naar hun aard een verbindend karakter hebben. Tegelijkertijd wordt inzicht gegeven in de vraagstellingen en argumenten die de achtergrond vormden van de besluitvorming.

Kerkelijke adviezen

Docenten kerkrecht en predikanten die zich in kerkrecht hebben gespecialiseerd geven vaak adviezen aan kerkelijke vergaderingen en gemeenteleden in concrete situaties en kwesties. Een deel van deze adviezen heeft blijvende waarde en verdient algemene toegankelijkheid. Het klassieke voorbeeld wordt gevormd door de twee bundels *Kerkelijke Adviezen* (1921-1922) van de hand van F.L. Rutgers. Ds. G.H. Kersten publiceerde in *De Saam-*

binder in de loop der jaren een aantal adviezen op verschillend terrein. Een deel daarvan droeg een kerkrechtelijk karakter en werd gedeeltelijk gebundeld in ds. G.H. Kersten, *In het voetspoor der vaderen*, Utrecht, 1985. Het zal de lezers van ons blad niet zijn ontgaan dat er met een zekere regelmaat ook praktische vragen aan de orde komen, die beantwoord worden door leden van het Deputaatschap Kerkrecht. Advisering maakt altijd een wezenlijk onderdeel van de beoefening van het kerkrecht uit. Uiteraard zijn niet alle vragen van kerkenraden of ambtsdragersconferenties daarvoor geschikt. Sommige vragen hebben een te specifieke achtergrond. De vragen moeten wel het algemene inzicht dienen.

Het gaat bij het vormen van een kerkrechtelijk oordeel altijd om vier kernpunten: het onderwijs uit het Woord van God; het gebed om de verlichting van het verstand om door de leiding van de Heilige Geest de bijbelse criteria te mogen verstaan (2 Tim. 2:7); het verstaan van de belijdenis van de kerk; het in het licht daarvan toepassen van de kerkrechtelijke regel op een praktische manier, die het welzijn van een kerkelijke vergadering, een gemeente of een gemeentelid dient.

Boskoop,

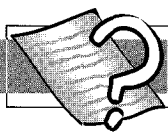
M. Golverdingen.

Gods welbehagen. God is niet door ons bewogen. Ons lot was eigen schuld. Onze nameloos diepe ellendestaat hebben wij moed- en vrijwillig gekozen. Daardoor is God niet bewogen tot redding. Maar de HEERE is en wordt door Zichzelf bewogen. Hij nam redenen uit Zichzelf in Zijn grondeloze barmhartigheid. Het Kerstfeit is het feest van Gods welbehagen. Christus kwam voort uit de baarmoeder van Gods eeuwig ontfermen. Niemand vroeg er om!

Dit alles sluit echter de regel in de berijmde lofzang van Zacharias niet uit. De innerlijke bewegingen van de barmhartigheid onzes Gods gingen uit naar de gevallen mens, in zijn diepgevallen staat en ellendig lot. Om een verkoren en verloren volk, die in duisternis dwaalden, van zonde en ongeval te ontslaan. De geloofsbelijdenis van Nicea spreekt van: één Heere Jezus Christus, Die om ons mensen en om onze zaligheid is nedergekomen uit de hemel. Het Kerstevangelie mag nog worden verkondigd: 'Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een iegelijk, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe' (Joh.3:16). De Heilige Geest lere ons de diepe klaagzang over onze ellende, maar ook de lofzang van de verlossing. Dan stemmen we hartelijk in met de engelenzang: 'Ere zij God in de hoogste hemelen en vrede op aarde, in de mensen een welbehagen.'

De tweede vraag is: *Maria en Jozef moesten op bevel van keizer Augustus naar Bethlehem. Gingen ze met grote blijdschap op weg naar Bethlehem, omdat hierdoor Micha 5:1 voor hen werd beantwoord of maakte het keizerlijk bevel hen verdrietig en in verwarring (op reis in zulke omstandigheden)?*

De Bijbel spreekt in het bekende Lukas 2 niets over de innerlijke zielsgesteldheid van Jozef en Maria. De verklaringen zijn dan ook verschillend. Eén ding is zeker! Veel voorzeggingen over de komst van Christus waren in vervulling gegaan. Maar één nog niet. De maagd moet uit Nazareth naar Bethlehem, naar de geboorteplaats door de Vader bepaald. 'En gij, Bethlehem Efratha, zijt gij klein om te wezen onder de duizenden van Juda ? Uit u zal Mij

Lezers vragen

De heer J. te E. heeft twee vragen. Zijn eerste vraag is: *in de lofzang van Zacharias (vers 4) zingen we: 'Die met ons lot bewogen'. Vaak wordt opgemerkt dat dit onjuist is, omdat het moet zijn: 'Die in Zichzelf bewogen'. Hoe moet ik dat nu zien en kun je dit vers dan toch zingen?*

De berijming van de Lofzang van Zacharias in ons psalmboek is oorspronkelijk van het genootschap 'Laus Deo, Salus Populo'. Een commissie van predikanten, onder anderen Lemke, Van den Berg en Van Iperen heeft er veel in verbeterd. Zij hebben het vierde couplet vrijwel helemaal opnieuw berijmd. Er is

toen maar één regel onveranderd gebleven. Merkwaardig is, dat dit juist de woorden zijn 'Die met ons lot bewogen'.

Deze passage is wel in een goede zin te verklaren, maar een veel betere berijming was mogelijk geweest. Dichter bij de woorden van de Schrift! Deze regel is de weergave van Luk.1:78: '*Door de innerlijke bewegingen der barmhartigheid onzes Gods*'. In het bergland van Judea zingt de oude priester Zacharias in zijn lofzang over deze diepste bron van de verlossing. Letterlijk: vanwege de ingewanden van Gods barmhartigheid. De bewegende oorzaak van de zaligheid is

voortkomen, Die een Heerser zal zijn in Israël en Wiens uitgangen zijn vanouds, van de dagen der eeuwigheid' (Micha 5:1). Nu zal de Vader Zijn dienstmaagd op Zijn tijd brengen op Zijn plaats om Zijn Zoon te baren. Om dat te bewerken moest er een gebod uitgaan van Caesar Octavianus.

Hoe hebben de jonge Jozef en Maria dit zelf beleefd? We laten enkele stemmen horen. *M. Henry*: Hierdoor werd de maagd Maria in hoog zwangere toestand naar Bethlehem gebracht, om daar volgens de voorzegging verlost te worden, terwijl zij gedacht had in Nazareth te bevallen (!). *Calvijn*: De bewonderenswaardige voorzienigheid Gods blinkt hier uit. Dit besluit van de overheerser doet Maria haar woning verlaten; was zij niet door geweld genoodzaakt geworden, dan had zij volgens haar voornemen haar barensuur thuis afgewacht. Zo is de zaakgelastigde van de Keizer, zonder dat hij dat weet, de heraut van God, die Maria naar de van God verordende plaats roept. Vervolgens merkt de hervormer op: Want het draagt niet weinig bij tot de zekerheid van ons geloof, als wij zien dat Maria onverwachts en tegen haar eigen voornemen in (!) naar Bethlehem gegaan is, opdat naar luid der belofte, de verlosser van daar zou uitgaan.

Dit is zeker: als Jozef en Maria dicht

bij het Woord hebben geleefd (en dat mag je van twee godvrezende mensen verwachten), dan was er een uitzien of de belofte van Micha in vervulling zou gaan. Wachten op Gods tijd en werk. Dan zal er ook de stille verwondering zijn geweest op weg naar Bethlehem dat God deze toezegging in hun leven gaat waarmaken. Dan is er ook de beproeving geweest in Bethlehem, waar voor hen (en Hem!) geen plaats bleek te zijn. Eén ding is zeker! Ze zijn samen gegaan in geloofsgehoorzaamheid. Ondanks de oproep van de Zeloten in Galilea. Ondanks de moeilijke omstandigheden: 'Uw wil geschiede, gelijk in de hemel alzo op de aarde.'

Een koninklijk bruidspaar op weg naar de Koningstad van David (G. Wisse). Dit alles moet ons aansporen om dichtbij de Schrift te leven, om de Schriften te onderzoeken die van deze Christus getuigen. Het moet ons ook leren dat God niet al onze wensen, maar wel al Zijn beloften vervuld in het leven van Zijn Kerk. Dat is een vervulling op Zijn tijd en Zijn plaats, in de weg van de onmogelijkheid. 'Ik blijf den HEER' verwachten; mijn ziel wacht ongestoord; ik hoop, in al mijn klachten, op Zijn onfeilbaar Woord.'

Werkendam,

ds. M. Karens

groter afkeer van die Godtergende en tegelijkertijd der kinderen gezondheid verwoestende manoeuvre te hebben aangetroffen.' Hij raadt de ouders aan, wanneer men hen wil overhalen hun kinderen te laten inenten, de Bijbel te nemen en Psalm 19 te lezen.

'Het is het laatste woord of een der laatste woorden tegen de koepokinenting, dat wij van Capadose bezitten. Zijn strijd getuigde van zijn diep en oprecht geloof in God, Wiens eer geschonden wordt, wanneer de mens door hoogmoedige zelfverheffing in Zijn voorzienigheid treedt, welke zonde hij in de vaccinatie als een zich veilig stellen tegen Zijn slaande hand belichaamd zag.' Aldus de sympathieke en begripvolle beoordeling van biograaf Kalmijn. Het was echter niet Capadoses laatste woord. Jaren later, toen er geruchten gingen dat hij van standpunt veranderd was, zag hij zich genoodzaakt nogmaals in de pen te klimmen. In een *Hernieuwde waarschuwing tegen de vaccine* lichtte hij opnieuw zijn standpunt toe. Hij eindigde in deze brochure met de woorden: 'De Godvruchtige ouders houden zich vast aan het getuigenis des Heeren: de gezonden hebben den Medicijnmeester niet van node, en zij zullen er zich wél bij bevinden.'

'Hij (Capadose) noemt daarin de vaccinatie een verzoeken, immers een vooruitlopen van God, voortkomend uit wantrouwen tegen God, als zou Hij in geval van nood Zijn hulp niet kunnen zenden,' aldus de samenvatting van Kalmijn. Een dergelijk argument heeft op tegenstanders altijd de meeste indruk gemaakt. Capadose was de overtuigde woordvoerder van allen die in de vaccinatie een 'verzoeken en vooruitlopen van God' signaleerden, hetgeen volgens hen neerkwam op een gebrek aan vertrouwen. 'Dit is het meest overtuigende argument voor hem en zijn medestanders geworden. Da Costa, De Clercq en Scholte hebben allen hiermee geworsteld.' In een terugblik constateerde L.H. Wagenaar: 'Het conscientiebezwaar tegen de vaccine werd onder het Réveil zeer algemeen, vooral onder de Afscheidenen, allermeeest onder de Ledeboerianen, wier kinderen nog heden ten dage (1880) zich veelvuldig door den vaccinedwang van schoolonderwijs zien verstoken.'

Capadoses huwelijk

Inmiddels was Capadose ook in het huwelijk getreden en wel met Adriana

Abraham Capadose (1795-1874)

Een Israëliet zonder bedrog

(6)

Langdurige strijd

Aangezien Capadoses geschrift tegen de vaccinatie soms tamelijk provocerend van toon was geweest, konden negatieve reacties niet uitblijven. Het geschrift 'raakte de mensen niet alleen in hun geloofsovertuiging, maar ook in de praktijk van hun leven,' oordeelt op scherpzinnige wijze Kluit. De schrijver kreeg het ook harder te verduren dan Da Costa die, mede ten gevolge van zijn dichtertelijke gaven, een kring van warme vrienden en bewonderaars om zich heen had verzameld. 'Capadose had met zijn strijd tegen de vaccine de doktoren in hun beroepseer aangetast en dit werd hem niet zo gauw vergeven.' Toen hij in het voorjaar van 1826

ziek werd, wist hij maar één medicus aan wie hij zich kon toevertrouwen, namelijk professor H. Bosscha. Dit was ook de enige collega die hem op straat wilde groeten.

Binnen de tijd van zes jaar schreef Capadose zelfs zeven boeken en brochures tegen de vaccinatie. In een van zijn laatste geschriften, *De Koepokinenting tegen de leer des Bijbels strijdende*, vat hij zijn godsdienstige bezwaren nogmaals samen. Hij voelde zich gesterkt door de weerklank, die hij vond bij eenvoudige godvrezenden. 't Is mij een onbeschrijflijk genoegen en versterking in mijn gevoel geweest steeds bij Godvreezende lieden, die den Heere in ootmoed wenschen te dienen ('t geen iets meer zegt dan bij godsdienstige lieden) een

van der Houwen. Zij was de dochter van Hendrik Christiaan van der Houwen, directeur en later president van de Nederlandsche Handelmaatschappij, waarvan De Clercq secretaris was. Hij woonde op het Huis ter Noot in Den Haag. De Clercq was er een graag geziene gast. Hij is het die zowel Da Costa als Capadose bij de familie Van der Houwen heeft geïntroduceerd. Het was voor Capadose reeds lang een gebedszaak geweest een huwelijk aan te gaan 'om met eene wederhelft den Heere te vreezen.' Mede door bemiddeling van De Clercq werd een ontmoeting gearrangeerd. Deze resulteerde in een huwelijksaanzoek van de zijde van Capadose.

Na dit huwelijksaanzoek had hij in het huis van De Clercq een anderhalf uur durende "conferentie" met de heer Van der Houwen. Deze vroeg veertien dagen uitstel. Capadose, hoewel gepromoveerd medicus en van voorname afkomst, had zijn reputatie een Bilderdijkiaan te zijn vanzelfsprekend tegen. Talrijke briefschrijvers ont-raadden Van der Houwen dit huwelijk. Als een van zijn geduchtste tegenstanders noemde Capadose de Amsterdamse predikant Van Eik. De zaak van het huwelijk bond Capadose bij de voortduur aan Gods troon. Alle bezwaren werden na verloop van tijd echter uit de weg geruimd. Op 18 november 1829 trad Capadose in het huwelijk met zijn "Jeanne", die met haar oprechte godsvrucht hem tot veel steun is geweest. Op 12 september 1830 werd hun eerste kind, Esther, geboren.

Scherpenzeel

Aangezien Capadose zijn medische praktijk, mede vanwege zijn zwakke gezondheid, in 's lands hoofdstad had moeten neerleggen, zag hij uit naar een geschikte plaats waar hij zich met zijn gezin kon vestigen. Uiteindelijk viel de keuze op het Gelderse Scherpenzeel. Hier werd de "Zandenhoef", een ruime woning midden in het dorp, betrokken. De eerste indrukken beantwoordden volkomen aan de verwachtingen en men voelde zich hier spoedig thuis. Het was Capadose's vaste overtuiging geweest dat hij door de hand des Heeren naar deze plaats was geleid. Het feit dat hij er 'velen van Gods volk' ontmoette, was hem 'een daaglijksche stof van dank en aanbidding.' Hoewel hij hun eenvoud en zuiverheid in de leer beminde,

miste hij toch bij velen de geloofsze-kerheid. Hij schreef aan Da Costa: 'Vele zuchten nog in Bethesda en zien te veel om naar iemand die hen in 't badwater werpe in plaats van in 't geloof de hand des Verlossers aan te grijpen zonder vrees.'

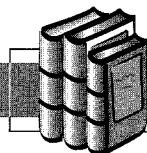
De omgang met de Scherpenzeelse vromen werd weldra zo intensief dat Capadose ook godsdienstige bijeenkomsten met hen in zijn ruime woning gingen houden. Zulke conventikels waren al enkele eeuwen in ons vaderland niet onbekend en ook in Duitsland en Zwitserland in zwang. Wanneer een persoon de samenkomst leidde, sprak men van een "oefening". In de tijd van de Afscheiding was het getal van de oefenaars, mede ten gevolge van het gebrek aan afgestu-

deerde predikanten, zelfs bijzonder groot. De zondagavond-bijeenkomsten bij Da Costa droegen eveneens het karakter van een godsdienstoefening. Capadose organiseerde zijn samenkomsten op maandagavond om de op zondag gehouden kerkdiensten niet te bemoeilijken. Deze samenkomsten hadden dus meer het karakter van een "gezelschap". Hoe zou ons te ver voeren hier al te zeer in bijzonderheden te treden. Everard Gewin heeft van deze en dergelijke zaken, ook van die te Scherpenzeel, in zijn *In den Réveilkring* een boeiende beschrijving gegeven.

(wordt vervolgd)

Barneveld,

W. van der Zwaag.

Boekennieuws

Ds G.J. van Aalst, Van kind tot kind; ons doopformulier; uitgave Den Hertog Houten, 2003; 170 blz; ISBN 90 331 1772 x.

Wezenlijk voor de lijn van de Reformatie is het onderwijzen uit Schrift en belijdenis. Daarom wordt in de formulieren, gebruikt bij de sacramentsbediening en bij het huwelijk, de bijbelse fundering en de wezenlijke betekenis ervan uitgelegd. Het doopformulier is dan ook een korte samenvatting van de leer van vrije genade en van wat de doop betekent.

Het is een voorrecht wanneer wij een gedoopt voorhoofd mogen hebben! Maar weten we ook wat de doop betekent? Het is zo'n groot voorrecht wanneer wij onze kinderen mogen laten dopen. Maar weten we ook waar we ja op zeggen? Wat we beloven voor het aangezicht des Heeren? En: spreken we daar ook met onze kinderen over? We hebben dan toch beloofd 'onze kinderen in het opwassen hiervan breder te onderwijzen.'

Ds. G.J. van Aalst heeft op de Theologische School intensief met de studenten de Formulieren behandeld. Ook heeft hij deze toegelicht op gemeenteavonden, ambtsdragersconferenties en in de doop-toespraken in zijn gemeente. Een en ander heeft geresulteerd in het boekje *Van kind tot kind*. Op pastorale wijze bespreekt de auteur het doopformulier van regel tot regel, in eenvoudige en duidelijke taal. Taal van onze tijd en gericht op onze jonge mensen.

Deze uitgave zal zijn nut bewijzen in de voorbereiding op de bediening van de

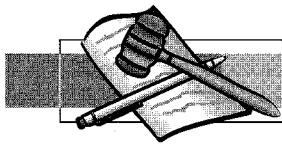
Heilige Doop. Maar zeker ook in onze gezinnen met opgroeiende kinderen. Om met elkaar te lezen bijvoorbeeld op de zondagmiddag of -avond. De godsdienstige opvoeding is toch de eerste verantwoordelijkheid van de ouders? Met elkaar lezen uit dit boekje zou dan aanleiding kunnen zijn tot een gesprek, waarin ook vragen uit de preek en de catechisatie naar voren komen. Vragen ook bij onze jonge mensen, met een gedoopt voorhoofd in deze tijd, in deze wereld. Vooral ook de prediking die in de Doop tot ons komt: je moet gewassen worden van je zonden, maar ook je kunt nog gewassen worden van je zonden in het bloed van de Heere Jezus Christus.

Laat daarom dit boekje in onze gezinnen niet ontbreken, maar vooral ook gelezen worden. Ook ambtsdragers kunnen er hun nut mee doen bij de overdenking van huisbezoek en bij de voorbereiding voor de doopzitting.

Van kind tot kind ziet er verzorgd uit en de inhoud is overzichtelijk ingedeeld. De vorig jaar verschenen uitgave van het huwelijksformulier *Waar liefde woont* van dezelfde auteur heeft een goede ontvangst gehad. We hopen en rekenen erop dat dit ook het geval zal zijn bij *Van kind tot kind*. Nu de inkt uit de vaardige pen van onze broeder zo rijkelijk is gaan vloeien, zien wij met belangstelling uit naar nieuwe pen-nenvruchten van zijn hand. De Heere mocht Zijn onmisbare zegen ook over de nu verschenen uitgave willen gebiedten.

Goes,

ds. G.J.N. Moens.

Beroepen:

te Lethbridge:

ds. C. Sonneveld te Veenendaal,

te Meliskerke: ds. P. Mulder te Dordrecht;

te Zwijndrecht: ds. M. Karens te Werkendam

DANKBETUIGING CURATORIUM THEOLOGISCHE SCHOOL

Namens het Curatorium willen wij onze hartelijke dank uitspreken voor de financiële ondersteuning die wij in het afgelopen jaar mochten ontvangen van kerkenraden en gemeenten. Voor het komende jaar hopen wij weer op uw medewerking en trouwe financiële ondersteuning te mogen rekenen. Misschien ten overvloede herinneren wij aan het schrijven van de Generale Synode van 2001 om voor de Theologische School, indien dit enigszins mogelijk is, tweemaal per jaar te collecteren. Dan alleen kunnen wij de kosten op een goede en verantwoorde wijze dragen. Ook alle gemeenteleden, die met hun gift blijk gaven van hun liefde voor de opleiding van de dienaren des Woords, willen we hartelijk dankzeggen. Mocht u van het vele dat God u schonk nog iets voor onze Theologische School testamentair willen afzonderen, dan zijn wij u er zeer erkentelijk voor. Vele legaten mochten we in de achterliggende jaren zo verrassend ontvangen. Deze maakten het ons mogelijk om de exploitatie van onze school sluitend te maken.

Het doet ons bijzonder goed keer op keer te mogen merken hoe het werk op onze Theologische School breed gedragen wordt in de gemeenten. We hopen dat het door u ook gedragen mag worden in uw gebeden.

Namens het curatorium,

Ds. J.W. Verweij, secretaris

DOVENDIENST TE GOUDA

Ds. A. Bac hoopt op 3 januari D.V. voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden.

De dienst wordt gehouden in het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente, Ronsseweg 1 en vangt aan om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

UITZENDING EVANGELIST

R.H. WARNAAR

De kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente te Rijssen-Zuid en het Deputaatschap voor de Zending der Gereformeerde Gemeenten delen mee dat D.V. woensdag 14 januari 2004 de kerkdienst wordt gehouden waarin de fam. R.H. Warnaar zal worden uitgezonden naar Ecuador. De heer Warnaar hoopt in Portoviejo (Ecuador) te gaan werken als evangelist.

De uitzendingdienst zal plaatsvinden in de Zuiderkerk, het kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente Rijssen-Zuid, Paulus Potterstraat 2-a te Rijssen, aanvang 19.30 uur. Ds. A. Schreuder hoopt in deze dienst voor te gaan en ds. J. Driessen, secretaris van het Deputaatschap voor de Zending, zal daarna de uitzending verrichten en de heer Warnaar bevestigen tot ouderling met een speciale opdracht voor Ecuador.

Na de dienst is er gelegenheid om afscheid te nemen van de heer en mevrouw Warnaar. Op 15 januari 2004 hopen zij met hun kinderen naar Portoviejo (Ecuador) te vertrekken.

VERSLAG AFSCHEIDSDIENST DS. C. VOGELAAR IN GRAND RAPIDS (V.S.)

Op zondagavond 12 oktober nam ds. C. Vogelaar na bijna 7,5 jaar afscheid van de gemeente Grand Rapids-Beckwith Avenue vanwege zijn vertrek naar Kalamazoo (V.S.). De predikant koos 2 Thess. 3:16 tot afscheidstekst: "De Heere nu des vredes Zelf geve u vrede te allen tijd, in allerlei wijzen. De Heere zij met u allen."

Deze tekst spreekt van Paulus' wens en bede voor de Thessalonicensen. De predikant wees op de bron van, de schenking van en de waarborg voor de vrede.

Paulus kwam naar Europa nadat de roep van de Macedonische man klonk: Kom over en help ons. Na Filippi kwam de apostel in Thessalonica, de hoofdstad van Macedonië. Deze stad had een grote haven en lag op een knooppunt van handelsroutes. Geen wonder dat juist daar een Joodse kolonie was ontstaan, want de Joden waren een handelaarsvolk. De Heere zegende Paulus' prediking onder jood en heiden. De duivel zat echter niet stil. Nadat Paulus beschuldigd was van opstand tegen de keizer, vertrok hij uit Thessalonica. In een tweetal brieven gaf de apostel later onderwijs aan de nog zo jonge gemeente die was achtergebleven.

De tekst voor dit afscheidsuur is genomen uit de groet aan het eind van de tweede brief. Daarin wijst Paulus van zichzelf af; hij wist naar de Bron van alle zegeningen. Met nadruk zegt hij dat de Heere Zelf alleen vrede en zegen kan geven. Die vrede omvat meer dan alleen de afwezigheid van oorlog. Deze vrede omvat alle ware zegeningen. Die vrede is in het Paradijs verboden en kan alleen weer hersteld worden als de kloof tussen God en de mens overbrugd wordt. Dat kan alleen door het bloed des kruises, waar de Heere Jezus als Borg is

tussengetreten. Dat kostte Hem alles, het kostte Hem Zijn leven en de gemeenschap met Zijn Vader. Door Zijn gehoorzaamheid verdiende Hij de vrede. De oorsprong daarvan lag in de eeuwigheid, in de Raad des Vredes. Wat een wonder om in een uur van afscheid te mogen spreken van Hem, Die de ware vrede kan geven en die alle noden kan vervullen.

Is het uw vraag al geworden hoe die vrede hersteld kan worden? We zijn allemaal 7,5 jaar ouder geworden, en hoe is het nu met u? Wat was er een saamhorigheid toen u na de scheuring zonder kerkgebouw achterbleef. Een tijdelijk gebouw werd betrokken, de gemeente is aanzienlijk gegroeid, een nieuwe kerk werd gebouwd. Aan het eind van deze 7,5 jaar mogen we terugzien op een periode van vrede en rust, maar het gaat om een vrede die dieper gaat. Dan worden de ogen geopend voor de staat van oorlog tegenover God waarin we ons van nature bevinden. Dan komt u ongelukkig uit de kerk, als een missend mens. Hoe kan er ooit vrede zijn als u geen God voor uw hart hebt, als u uw zonden ziet oprijzen als een berg van schuld? Dan klinkt het: "Betaal Mij wat gij schuldig zijt," en dan wordt de vraag geboren of er nog een Weg en een Middel is. Zoals een hert schreeuwt naar de waterstromen, zo dorst onze ziel dan naar God.

Als alles aan onze zijde afgesneden wordt, dan zijn het niet uw tranen die de vrede herstellen, maar de Heere Zelf alleen kan terugbrengen tot het hart van de Vader. Dat kan alleen als Prins Immanuel als Middelaar tussentreedt als Hij komt, spreekt Hij met macht. Die vrede gaat alle verstand te boven.

In een wereld vol onrust en een kerk vol duisternis mag ik u de Heere des vredes aanprijzen. Wat ligt er dan een ruimte in het werk van de Middelaar. Hij gaat door met Zijn werk en kan u de wapens doen neerleggen. Kan ik een betere wens voor u hebben dan dat u de Heere des vredes zou mogen leren kennen? Zijn tegenwoordigheid van alleen alles goed maken. Mochten we maar veel verlegen zijn om Zijn tegenwoordigheid, kracht, genade, en om Zijn Heilige Geest, Die onderwijst, troost en leidt.

Vele malen mochten we de jongeren van de gemeente op zondagavond in de pastorie ontvangen om samen te zingen en hun vragen te beantwoorden. Hij geve jullie de vrede die alleen ware blijdschap biedt. In Irak zien we hoe de vijand de vrede steeds weer verstoort. Zo'n vijand leeft nu in ons hart. Het was onze diepste wens in de jaren die achter ons liggen dat de Heere jong en oud zou inwinnen voor Zijn gezegende dienst. Die liefdedienst heeft nog nooit iemand verdrotten.

U hebt het me niet moeilijk gemaakt. Wat dat betreft is er geen enkele reden om te vertrekken, maar het zou niet tot uw welzijn zijn als we de Heere niet zouden volgen. Als er iets goeds geweest is, was het van Hem alleen. Mogen we dan in Hem eindigen! Elkana zei: Ben ik u niet beter

dan tien zonen? Ik wil u de meerdere Elkana bevelen.

Na deze afscheidswaarden sprak ouderling M.C. Blom de scheidende predikant en zijn vrouw hartelijk toe, waarna hij hen Psalter 347:3 en 4 (Psalm 121:3 en 4) liet toezingen.

Scherpenzeel

L. Vogelaar

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE CLASSIS KAMPEN DER GEREFORMEERDE GEMEENTEN, GEHOUDEN OP DONDERDAG 2 OKTOBER 2003 TE KAMPEN

Als consulent van de roepende kerk van Genemuiden opent ds. A. Schot van Nunspeet om 19.00 uur de vergadering met het laten zingen van Ps. 127 de verzen 1 en 2 en het lezen van Psalm 127. Daarna gaat hij voor in gebed.

Hierna memoreert hij de volgende zaken: De gemeente van Genemuiden mocht op donderdag 17 april 2003 haar nieuwe kerkgebouw in gebruik nemen.

In de leeftijd van 72 jaar overleed op zondag 27 april 2003 op het alleronverwachts ouderling H. van Wendel uit Genemuiden. Op 5 juni 2003 overleed in de leeftijd van 75 jaar ouderling J. van den Belt van de gemeente van Kampen. De Heere gedenke alle nabestaanden.

Ds. A. Schot is op 25 juni 2003 door ds. G. Hoogerland bevestigd tot herder en leraar van de gemeente Nunspeet.

Op 2 september 2003 herdacht ouderling C. van Engelen uit Nunspeet zijn 12,5-jarig ambtsjubileum.

Ds. E. Hakvoort nam op 6 september 2003 het beroep naar Genemuiden aan.

Op 10 september 2003 was het 25 jaar geleden dat ouderling F. Janse voor het eerst tot ouderling werd bevestigd in Nunspeet.

Hierna mediteert de preses over Psalm 127:1 het middelste gedeelte: "*Zo de HEERE het huis niet bouwt, tevergeefs arbeiden deszelfs bouwlieden daaraan.*"

Lastbrieven en moderamen

Na voorlezing van de namen op de lastbrieven blijken alle gemeenten wettig tegenwoordig te zijn. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: Preses: ds. A. Schot. Assessor: ds. G. Hoogerland en ds. C.G. Vreugdenhil; Scriba's: ouderlingen J. Bonhof en E.J. Verweij; Quaestor: ouderling F. Janse.

Ingekomen stukken

Brieven van de Stichting Financiële Hulverlening in de P.S. Oost waarbij het jaarverslag respectievelijk de jaarrekening aan de P.S. Oost over het jaar 2002 wordt aangeboden. De preses wekt de gemeenten op om te collecteren voor de stichting.

Brief van de Raad van Advies van de Stichting Verzorgingshuizen Regio Oost van de Gereformeerde Gemeenten, waarin verslag van hun werkzaamheden en verzoek om in de vacature H. van Dieren te voorzien. In deze vacature is voorzien door

de benoeming van diaken D. van der Sluis.

Rapporten

Het ter vergadering uitgereikte rapport van de classisdiakenen zal op de volgende vergadering van de classis aan de orde gesteld worden.

Commissie Leeuwarden

De voorzitter van de commissie, oud. Van den Berg, krijgt van de preses gelegenheid het rapport toe te lichten. Deze spreekt namens de commissie zijn verwondering en blijdschap uit over hetgeen in de achterliggende tijd tot stand mocht komen. Er zijn deuren geopend, hoewel we ongeveer een jaar geleden niet wisten hoe het verder moest. Door de classiscommissie en het deputaatschap mocht worden gewerkt aan de doorstart van het evangelisatiewerk in Leeuwarden. Hij geeft vervolgens een toelichting op de gang van zaken bij de aankoop van een gebouw in deze plaats. Het werd als een wonder ervaren dat, na een informatieavond in Leeuwarden, waarin de vraag naar voren kwam hoe we ooit een geschikte huisvesting zouden kunnen krijgen, er de andere morgen een gebouw met kerkzaal en twee bovenwoningen voor een aantrekkelijk bod te koop werd aangeboden in het centrum van Leeuwarden. Dit gebouw is wat ligging en beschikbare ruimten betreft uitermate geschikt voor het evangelisatiewerk. De kerkenraad van Kampen heeft op verzoek van de commissie de koopakte getekend. Dit onder voorbehoud van goedkeuring door de classis. Na verschillende vragen, o.a. over de financiële bijdragen van de classisgemeenten en de omvang van de classicale evangelisatiecommissie gaat de classis akkoord met de aankoop van het gebouw in Leeuwarden en de oprichting van een Stichting Evangelisatiewerk Friesland. Deze stichting wordt belast met de aankoop, alsmede met het beheer en de exploitatie van dit gebouw. Verder stemt de classis in met het Reglement voor evangelisatie uitgaande van de classis Kampen van de Gereformeerde Gemeenten in samenwerking met het Deputaatschap voor de Evangelisatie, alsmede met de instelling van de daarin voorziene classicale evangelisatiecommissie.

Rapport commissie Lemmer

De door de commissie voorgestelde verdeling van de overgebleven gelden van de voormalige gemeente te Lemmer wordt door de classis overgenomen.

Rapport inzake bestemming overgebleven gelden van de gemeente Akkrum

De kerkenraad van Oudemirdum stelt voor de overgebleven gelden van de voormalige gemeente Akkrum te bestemmen voor de evangelisatie in Leeuwarden, met name voor de aankoop van het nieuwe gebouw, dit conform de wens van de voormalige leden van Akkrum. De vergadering gaat hiermee akkoord.

Kerkvisitatie

Van de in de achterliggende tijd plaats gehad hebbende kerkvisitaties zijn door de visitatoren rapporten uitgebracht. Na beantwoording van een daarover gestelde

vraag worden deze voor kennisgeving aangenomen.

Punten van behandeling

Een kerkenraad doet het voorstel een peremptoir examen van een kandidaat van de Theologische School in een voorkomend geval geheel of gedeeltelijk te laten afnemen door predikanten uit de classis. Betrokken kerkenraad acht dit kerkordelijk zuiverder. Na uitvoerige bespreking wordt besloten het te houden bij de tot nu toe gevolgde lijn: in principe nemen de docenten op verzoek van de classis het peremptoir examen af.

Bezwaar tegen inningbeleid deputaatschap Emerituskas

Een kerkenraad heeft bezwaar tegen de manier waarop het deputaatschap Emerituskas het door de Generale Synode verleende mandaat uitoefent. Zij vraagt de classis dit bezwaar door te zenden naar de Particuliere Synode met het verzoek dit door te zenden naar de Generale Synode. Samengevat is het bezwaar dat de uitwerking van het inningbeleid berust op het principe van een pensioenfonds en dit is naar de mening van deze kerkenraad in strijd met het geloof in de voorzienigheid Gods.

Na bespreking blijkt dat het algemeen gevoel van de vergadering is om deze kwestie door te zenden naar de Particuliere Synode.

Classiscontracta

Sinds de vorige vergadering heeft de classiscontracta tweemaal vergaderd, zulks in verband met de overkomst van ds. A. Schot naar Nunspeet en ds. E. Hakvoort naar Genemuiden. Ds. Hoogerland heet als assessor-preses ds. Schot een hartelijk welkom in de classis en wenst hem Gods rijke zegen en de gunst des Heeren toe. Ds. Schot spreekt zijn dank uit voor de hartelijke ontvangst in de classis. In het kort vertelt hij iets over de beweegreden om het beroep naar Nunspeet aan te nemen. Vervolgens wordt ook ds. Hakvoort een hartelijk welkom toegeroepen. Ds. Hoogerland hoopt dat ook hij zijn plaats mag vinden in het midden van de gemeente en van de classis onder de gunst en goedkeuring des Heeren en dat hij in de kring der broeders mag worden opgenomen. Ds. Hakvoort spreekt zijn dank uit over de hartelijke ontvangst. Hij vermeldt hoe de Heere zijn hart heeft overgebogen naar Genemuiden. De assessor-preses spreekt er zijn blijdschap over uit te mogen horen hoe de Heere Zijn dienstknechten de weg wijst naar hun gemeente.

Consulentschappen

Vervolgens worden de consulentschappen opnieuw vastgesteld. Ds. Hakvoort wordt consulent van Kampen. Het hulpconsulentschap van ds. Meeuse wordt hiermee beëindigd.

Aanwijzen roepende kerk

Als roepende kerk voor de eerstvolgende classisvergadering is aan de beurt Groningen. De vergadering zal D.V. op 18 maart 2004 te Kampen gehouden worden en vangt aan om 10.00 uur 's morgens. Ds.

Vreugdenhil zal de vergadering openen en tevens preses zijn.

Sluiting

De preses dankt voor de broederlijke wijze waarop vergaderd mocht worden. Hij verzoekt br. Vinke van de roepende kerk Genemuiden de vergadering te beëindigen. Br. Vinke laat zingen Psalm 25:6 en gaat voor in dankgebed, waarna de preses de vergadering sluit.

Namens het moderamen:

J. Bonhof, scriba.

VERSLAG VAN DE VERGADERING VAN DE CLASSIS AMSTERDAM, GEHOUDEN OP 22 OKTOBER 2003

Alvorens namens de roepende kerk van Enkhuizen de vergadering te openen, vraagt ds. R. Bogaard of de afgevaardigden ermee akkoord gaan dat hij de vergadering voorzit, daar ds. T.M. van Dijk wegens ziekte verhinderd is. Niemand heeft hiertegen bezwaar en dan opent hij met het laten zingen van Psalm 25:3 en 4, leest Jes. 29 en gaat voor in gebed. In zijn openingswoord verwijst ds. Boogaard allereerst naar hetgeen in de krant te lezen was over de jeugd. Vervolgens staat hij stil bij de verzen 22-24 uit het gelezen hoofdstuk. Zijn vraag is of wij ook beschaamd waren bij het lezen van genoemde artikelen. Het zijn toch onze kinderen, de kinderen van de gemeente. Onze schuld is groot. De vromen van de oude dag hebben met beschaamdheid hun schuld beleden. Dan gaat God werken en komt er verandering. Ja dan zal de Heere genade verheerlijken in de harten van kinderen. Denk aan voorbeelden uit de Bijbel en uit de kerkgeschiedenis, bijv. Augustinus. Dezelfde God leeft nog en dat mag tot bemoediging en tot aansporing zijn.

Hierna volgen de mededelingen, waarbij gememoreerd wordt het overlijden van A. Hotting, oud-ouderling van Amsterdam-N en van de emeritus predikanten F. Harinck en E. Venema. Het 30-jarig ambtsjubileum van L. Bax van Westzaan, het huwelijk van G. Schipaanboord uit Leiden, het 40-jarig huwelijksjubileum van het echtp. Kroneman-Nieuwenhuis uit Hoofddorp en het 25-jarig huwelijk van het echtp. Bart-van Dalfsen uit Enkhuizen.

Volgens de lastbrieven zijn alle 13 gemeenten vertegenwoordigd door 24 ouderlingen en 2 diakenen, aan wie keurstem wordt verleend.

Het moderamen bestaat uit: ds. R. Boogaard, preses; G.J. van Pijkeren, assessor preses; C.W. Bos, quaestor; C. Vonk Noordegraaf, scriba.

Er zijn geen ingekomen stukken.

Het financieel verslag van de classis over 2002 wordt besproken. Er is een positief saldo maar de quaestor wijst erop dat dit nodig is in verband met de afdracht aan de P.S. en de komende Generale Synode. Na gewenste toelichting wordt het verslag goedgekeurd. De controlecommissie heeft de cijfers goedgekeurd en is akkoord.

Er zijn geen rapporten te behandelen.

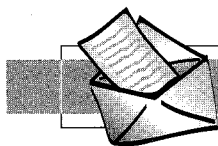
Bij de rondvraag wordt meegedeeld dat er D.V. 15 mei 2004 een bijeenkomst voor ambtsdragers gehouden zal worden, waarbij ds. G.J. van Aalst zal spreken over de ambten in het Gereformeerde kerkrecht. Dit gaat uit van het Deputaatschap Kerkrecht.

Vervolgens wordt er gevraagd wie er in geval van ziekte of afwezigheid van ds. Van Dijk en ds. Boogaard als voorzitter van de classisvergadering dient op te treden. De voorzitter antwoordt hierop dat dan de hulpconsulent van de roepende kerk de eerst aangewezen persoon is. Er wordt een bijdrage gevraagd van € 1,- per lid en dooplid. De gemeente van Haarlem wordt aangewezen als roepende kerk voor de classisvergadering die D.V. 25 februari

2004 te Lisse zal worden gehouden.

Ds. Boogaard zegt in zijn slotwoord dat hij begonnen is met het wijzen op de zorg voor de jongeren, maar we mogen de ouderen niet vergeten. We hebben allemaal hetzelfde verdorven hart en vanuit mijn eigen hart ken ik ook het hart van een ander. De dichter van Ps. 119 leerde vanuit de kennis van eigen hart bidden: maak mijn voetstappen vast in Uw Woord en laat geen ongerechtigheid over mij heersen. Hoe nodig is steeds de bede: vergeef ons onze schulden, gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren. Hierna laat br. Van Pijkeren zingen Ps. 119: 1 en 18, eindigt met gebed en vraagt tevens een zegen voor de maaltijd.

C. Vonk Noordegraaf, scriba.

Berichten

WINTERCONFERENTIE VOOR STUDERENDEN

Het deputaatschap voor Studerenden van de Gereformeerde Gemeenten nodigt alle studenten uit tot het bijwonen van een landelijke conferentie die gehouden zal worden op D.V. vrijdag 9 januari 2004.

Plaats van bijeenkomst is het gebouw van Hogeschool De Driestar, Burg. Jamesingel 2 te Gouda. De ontvangst is om 16.30 uur en de sluiting om circa 20.45 uur. Voor een broodmaaltijd wordt gezorgd.

Het deputaatschap heeft ds. J.B. Zippro uit Scheveningen bereid gevonden voor jullie te spreken over het thema "SCHRIFTGEZAG EN SCHRIFTKRITIEK"

Voorzover je geen OV-jaarkaart kunt gebruiken, vergoedt het deputaatschap een enkele reis tweede klas van Gouda naar je woon-/studieplaats.

Met het oog op de regeling van de maaltijd en dergelijke verzoeken wij je om je zo snel mogelijk aan te melden. Vermeld daarbij s.v.p.: aanmelding studentenconferentie 09-01-04; tevens je naam, adres, woonplaats, studieplaats en jaar van aanvang studie (bv 2002).

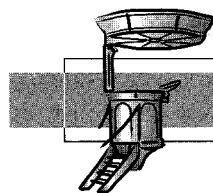
Stuur je aanmelding naar het Deputaatschap voor Studerenden van de Geref. Gemeenten p/a Kerkelijk Bureau t.a.v. mevr. M.W. Rodenburg-Geluk, Houttuinlaan 7, 3447 GM Woerden, per fax: 0348-483599 of stuur een e-mail naar kbgg@cbgg.nl

Wij hopen dat velen van jullie aanwezig zullen zijn!

Tot slot wensen we jullie van harte Gods zegen toe voor het nieuwe jaar.

Met een hartelijke groet namens het Deputaatschap voor Studerenden,

dr. G. van der Hoek, secretaris

Predikbeurten

ZONDAG 28 DECEMBER 2003

Aagtekerke 11.00 en 19.00 uur ds. Meeuse (in kerk Geref. Gem. Meliskerke); Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. J. de Pater; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Alphen a/d Rijn 10.00 en 16.00 uur ds. Hakvoort; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Van Eckveld; Apeldoorn 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Barneveld 9.30 en 19.00 uur ds. Hogchem; Beekbergen 19.00 uur ds. Kleppe; Benthuizen 19.00 uur ds. Clements; Boskoop 9.30 en 16.30 uur leesdienst; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en

16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 en 17.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 10.00 uur ds. Golverdingen en 17.30 uur ds. Paul; Deventer 10.00 en 18.00 uur ds. Neele; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Eindhoven 10.00 en 15.00 uur ds. Tuinier; Elspeet 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Emmeloord 9.30 en 16.00 uur ds. Driessen; Enschede 10.00 uur ds. J. Karels; Ermelo 9.30 en 18.30 uur leesdienst; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur leesdienst; Goes 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst;

Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur leesdienst; 's-Gravenpolder 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Groningen 10.00 uur leesdienst en 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. Vermeij; Hilversum 10.00 en 17.00 uur ds. Van Krimpen; Hoofddorp 19.00 uur ds. F. Mulder; Houten 11.00 en 16.30 uur ds. Van der Net; Kampen 15.00 uur ds. G. Pater; Kamperland 10.00 uur (H.A.) en 17.00 uur ds. Moens; Kapelle-Biezelingse 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 10.00 en 17.00 uur ds. Boogaard; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. Gunst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Sonneveld; Kortgene 10.00 en 14.30 uur stud. Beens; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. Verschuure en 14.00 uur leesdienst; Krimpen a/d IJssel 19.00 uur ds. Schot; Leerdam 15.00 uur ds. Schreuder; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur ds. F. Mulder; Lelystad 9.30 uur ds. Vreugdenhil; Marknesse 14.30 uur ds. Hoogerland; Meeuwen 14.30 uur ds. M. Karens; Meliskerke 9.00 uur ds. Meeuse en 14.30 uur ds. Van Gelder; Melissant 18.00 uur ds. W. Harinck; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Middelburg-Zuid 9.30 en 14.00 en 18.30 uur leesdienst; Middelharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Schipper; Naaldwijk 9.30 en 19.00 uur stud. Terlouw; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Nieuwdorp 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. Tanis; Nieuwerkerk Zld 14.00 en 18.00 uur ds. Van Aalst; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. Verweij; Nisse 9.30 en 14.30 uur stud. De Heer; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur leesdienst; Ooltgensplaat 18.00 uur ds. De Wit; Oostburg 18.30 uur stud. Bakker; Oosterend-Texel 10.00 en 18.00 uur ds. Van Dijk; Oosterland 10.00 en 14.30 uur ds. De Wit; Oostkapelle 9.30 en 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Opheusden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Oud Beijerland 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Ouddorp 15.00 uur ds. Schipper; Poortvliet 10.00 en 18.30 uur ds. Melis; Rhenen 10.00 en 17.30 uur leesdienst; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk-Slikkerveer 16.00 uur ds. B. van der Heiden; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol; Rijssen-Zuid 9.30, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Rilland-Bath 14.30 uur ds. Melis; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. Paul; Rotterdam-Centrum 10.00 en 16.30 uur ds. Schot; Rotterdam-IJsselmonde 14.30 uur ds. Silfhout; Rotterdam-Zuid 10.00 en 16.30 uur ds. Zippro; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. Baaijens; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.00 uur leesdienst; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. L. Blok; Scheveningen 10.00 en 17.00 uur leesdienst; Sint Annaland 14.30 uur ds. Brugge; Sint Philipsland 15.00 uur ds. De Jongste; Soest 9.30 uur ds. Kleppe en 19.00 uur ds. Van der Net; Stolwijk 15.00 uur ds. Golverdingen; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur

stud. Bakker; Terwolde-De Vecht 9.30 en 14.30 uur leesdienst; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. Brugge en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. Schreuder; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Mondria; Utrecht 10.00 uur ds. Bac; Veen 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Veenendaal 9.30 en 17.00 uur ds. P. Blok; Vlaardingen 16.00 uur ds. P. Mulder; Vlissingen 19.30 uur ds. Tanis; Waarde 9.30 en 18.00 uur ds. Hofman en 14.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wageningen 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. C. Harinck; Wierden 15.00 uur ds. Van Dieren; Woerden 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Wolphaartsdijk 18.00 uur stud. Beens; Yerseke 9.30 en 14.00 uur leesdienst en 18.00 uur ds. Van der Poel; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. Visscher; Zoetermeer 10.00 uur ds. B. van der Heiden en 19.00 uur ds. Golverdingen; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Hoogerland.

DINSDAG 30 DECEMBER 2003

(OUDEJAARSDIENSTEN)

Dinteloord 19.30 uur ds. Schipper; Eindhoven 19.30 uur ds. Van der Net; Haarlem 19.30 uur ds. C. Harinck; Hellevoetsluis 19.30 uur ds. P. Mulder; Mijdrecht 19.30 uur ds. Van Krimpen; Naaldwijk 19.45 uur ds. Driessen; Nisse 19.00 uur ds. Tanis; Putterhoek 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Terneuzen 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden.

WOENSDAG 31 DECEMBER 2003

(OUDEJAARSDAG)

Aagtekerke 17.00 uur ds. Neele (in kerk Geref. Gem. Meliskerke); Aalburg 19.30 uur ds. J. de Pater; Aalst 17.00 uur stud. Bakker; Almelo 19.15 uur ds. Schreuder; Alphen a/d Rijn 16.00 uur ds. Golverdingen; Amersfoort 19.30 uur ds. Visscher; Apeldoorn 19.30 uur ds. Meeuse; Arnhem 19.30 uur ds. Kattenberg; Barneveld 19.30 uur ds. Hogchem; Bodegraven 19.00 uur ds. Bac; Borssele 16.30 uur ds. Schipper; Boskoop 19.30 uur ds. Golverdingen; Brakel 16.30 uur ds. Melis; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 19.30 uur ds. Van Boven; Dirksland 16.00 uur ds. Brugge; Doetinchem 16.30 uur ds. Sonneveld; Dordrecht 19.30 uur ds. P. Mulder; Drachten 15.00 uur ds. Hoogerland; Elspeek 19.30 uur ds. Vermeij; Enschede 16.00 uur ds. Tuinier; Enter 15.00 uur ds. Kattenberg; Ermelo 19.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 19.30 uur ds. Hakvoort; Goes 19.30 uur ds. Moens; Gorinchem 16.30 uur ds. Van der Net; Gouda 19.30 uur ds. Clements; Goudswaard 17.00 uur ds. De Wit; 's-Gravenhage 19.00 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 19.30 uur ds. Schipper; Groningen 19.30 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hilversum 16.30 uur ds. Veenendaal; Hoofddorp 16.00 uur ds. W. Harinck;

Houten 19.00 uur ds. Van der Net; Kampen 17.00 uur ds. Meeuse; Kapelle-Biezelingse 19.00 uur ds. Tanis; Klaaswaal 18.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 19.30 uur leesdienst; Kortgene 19.00 uur ds. C. Harinck; Krabbendijke 19.00 uur ds. Verschuure; Krimpen a/d IJssel 19.30 uur stud. Terlouw; Kruiningen 19.00 uur ds. J. Karens; Leerdam 17.00 uur ds. Mondria; Leiderdorp 19.30 uur ds. Boogaard; Lelystad 16.00 uur ds. Vreugdenhil; Lisse 19.30 uur stud. De Heer; Marknesse 14.30 uur ds. L. Blok; Meeuwen 16.00 uur ds. W.J. Karels; Middelburg-Centrum 19.30 uur ds. Neele; Middelburg-Zuid 19.00 uur ds. Van Gelder; Moerkapelle 19.00 uur ds. Paul; Nieuw Beijerland 19.30 uur ds. De Wit; Nieuwdorp 15.00 uur ds. Tanis; Nieuwerkerk Zld 19.00 uur ds. Gunst; Nijkerk 16.30 uur stud. Beens; Nunspeet 19.00 uur ds. Schot; Oostburg 15.30 uur ds. C. Harinck; Oosterend-Texel 19.30 uur ds. Van Dijk; Oostkapelle 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Opheusden 19.30 uur ds. G. Pater; Oud Beijerland 19.30 uur ds. Van Krimpen; Oudemirdum 14.30 uur ds. Hakvoort; Poederoyen 19.30 uur stud. Bakker; Poortvliet 19.00 uur stud. Van Manen; Rhenen 19.30 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 19.00 uur ds. Mijnders; Rijssen-Noord 17.00 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 17.00 uur ds. Mol; Rijssen-Zuid 17.00 uur ds. Schreuder; Rilland-Bath 15.30 uur stud. Van Manen; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur ds. Baaijens; Rotterdam-Zuid 17.00 uur ds. Silfhout; Scherpenisse 19.00 uur ds. Brugge; Scherpenzeel 19.00 uur stud. Beens; Scheveningen 19.00 uur ds. Zippro; Sint Philipsland 14.30 uur ds. J. Karens; Soest 16.00 uur ds. Visscher; Spijkenisse 16.30 uur ds. P. Mulder; Sprang Capelle 17.00 uur ds. J. de Pater; Terwolde-De Vecht 19.30 uur ds. Tuinier; Tholen 19.00 uur ds. De Jongste; Tricht-Geldermalsen 17.00 uur ds. F. Mulder; Uddel 19.30 uur ds. Mouw; Urk 10.00 uur ds. Hoogerland en 16.00 uur ds. Schot; Veen 19.30 uur ds. Melis; Veenendaal 19.30 uur ds. Sonneveld; Vlaardingen 16.30 uur stud. Terlouw; Waarde 19.00 uur ds. Hofman; Waardenburg 19.30 uur ds. Mondria; Wageningen 19.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 19.30 uur ds. M. Karens; Westkapelle 16.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Woerden 19.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 16.30 uur ds. Van Gelder; Yerseke 18.00 uur ds. Verweij; Zeist 19.00 uur ds. Van Ekeveld; Zoetermeer 16.00 uur ds. Zippro; Zwijndrecht 17.00 uur ds. Van Krimpen; Zwolle 19.00 uur ds. Kleppe.

DONDERDAG 1 JANUARI 2004

(NIEUWJAARSDAG)

Aagtekerke 11.00 uur ds. Neele (in kerk Geref. Gem. Meliskerke); Aalburg 9.30 uur ds. J. de Pater; Alblasserdam 10.00 uur ds. B. van der Heiden; Amersfoort 10.00 uur ds. Visscher; Apeldoorn 10.00 uur ds. Meeuse; Arnhem 10.00 uur ds. Kattenberg; Barneveld 9.30 uur ds. Hogchem; Benthuizen 9.30 uur ds. Paul; Bodegraven

10.00 uur ds. Bac; Borssele 9.30 uur stud. Van Manen; Boskoop 9.30 uur ds. Golverdingen; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken; De Valk-Wekerom 9.30 uur ds. Van Boven; Dirksland 10.00 uur ds. P. Blok; Doetinchem 10.00 uur ds. J. Karels; Dordrecht 10.00 uur ds. P. Mulder; Drachten 9.30 uur ds. Hoogerland; Elspeet 10.00 uur ds. Vermeij; Ermelo 9.30 uur ds. L. Blok; Genemuiden 9.30 uur ds. Hakvoort; Goes 9.30 uur ds. Moens; Gouda 9.30 uur ds. Clements; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 uur ds. Schipper; Groningen 10.00 uur ds. Vreugdenhil; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur ds. W.J. Karels; Hoofddorp 9.00 uur stud. De Heer; Houten 10.00 uur ds. Van der Net; Kampen 9.30 uur ds. Kleppe; Kapelle-Biezeling 9.30 uur ds. Tanis; Klaaswaal 9.30 uur ds. Van Aalst; Kortgene 10.00 uur ds. C. Harinck; Krabbendijke 9.30 uur ds. Verschuure; Kruiningen 9.30 uur ds. J. Karens; Leiderdorp 10.00 uur ds. Boogaard; Lisse 11.00 uur stud. De Heer; Middelburg-Zuid 9.30 uur ds. Van Gelder; Nieuw Beijerland 9.30 uur ds. De Wit; Nieuwerkerk Zld 9.30 uur ds. Gunst; Nunspeet 9.30 uur ds. Schot; Oosterend-Textel 10.00 uur ds. Van Dijk; Oostkapelle 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Opheusden 10.00 uur ds. G. Pater; Oud Beijerland 9.30 uur ds. Van Krimpen; Rhenen 10.00 uur ds. Veenendaal; Ridderkerk 11.00 uur stud. Terlouw; Rijssen-Noord 9.30 uur ds. Van Dieren; Rijssen-West 9.30 uur ds. Mol; Rotterdam-Zuid 9.00 uur stud. Terlouw; Scherpenisse 9.30 uur ds. Brugge; Scheveningen 10.00 uur ds. Zippro; Terwolde-De Vecht 9.30 uur ds. Tuinier; Tholen 10.00 uur ds. De Jongste; Tricht-Geldermalsen 10.00 uur stud. Bakker; Uddel 10.00 uur ds. Mouw; Veen 9.30 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 uur ds. Sonneveld; Waarde 9.30 uur ds. Hofman; Waardenburg 10.00 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 uur ds. F. Mulder; Werkendam 9.30 uur ds. M. Karens; Woerden 10.00 uur ds. W. Harinck; Yerseke 9.30 uur ds. Verweij; Zeist 10.00 uur ds. Van Ekeveld; Zwolle 9.30 uur stud. Beens.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

Alkmaar:

Kerkgebouw 't Wuiver 2-a, Oudorp NH, gem. Alkmaar. Diensten zondag 28 december om 10.00 uur evangelist G. Baan en 17.00 uur leesdienst. Nieuwjaarsdag 1 januari 10.00 uur evangelist G. Baan.

Amsterdam:

Evangelist J. Krijgsman; Bij Simon de Looier, Looiersgracht 70. Diensten iedere zondag 10.30 en 17.00 uur. Oudjaarsdag 31 december 19.30 uur en nieuwjaarsdag 11.00 uur dienst.

Bijbelstudie iedere dinsdag om 19.15 uur en 20.30 uur.

U bent hartelijk welkom in onze evangelisatiepost van dinsdag t/m zaterdag tussen 10.00 tot 16.00 uur!

Emmen:

Evangelist C. van Drunen; kerkgebouw Prinsesselaan 6-I te Emmen; diensten iedere zondag om 9.30 en 15.30 uur.

Leeuwarden:

Evangelist G. van de Breevaart; kerkgebouw Achter de Hoven 2-c; diensten iedere zondag om 9.30 en 16.00 uur.

Merksem:

Evangelist J. Witte; Prot. Kerk, Oude

Barreelei 64; diensten iedere zondag om 10.00 en 17.00 uur.

Tilburg:

Kerkgebouw Offenbachstraat 105-107. Diensten iedere zondag om 10.00 en 18.30 uur evangelist H.J. van den Boogaart. 31 december om 19.30 en 1 januari om 10.00 uur evangelist H.J. van den Boogaart.

U bent hartelijk welkom in de BIJBEL-winkel van dinsdag-zaterdag, tussen 10.00 en 17.00 uur. Offenbachstraat 107.

Advertenties

KOSTER
Begrafenisonderneming

Voor uitvaartzorg in :

◆ Scherpenzeel	◆ De Valk-Wekerom
◆ Barneveld	◆ Amersfoort
◆ Veenendaal	◆ Renswoude
◆ Kootwijkerbroek	◆ Woudenberg

Geen crematies

Prinseslaan 30
3925 BM Scherpenzeel
Tel. 033 277 0555

BARNEVELDSE BEGRAFENISVERENIGING

Voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken.

- geen CREMATIE
- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- opgave van lidmaatschap

J. de Groot b.g.g.: G. de Groot
Barnseweg 87 J.H.D. Vermeulenstraat 5
3771 RN 3774 JW
Barneveld Kootwijkerbroek
Tel.: 0342-490728 Tel.: 0342-441812

Begrafenisonderneming L. STAM

Planetenlaan 26, 2957 SN Nw.Lekkerland
Tel. 0184 - 685240. - Geen crematies -

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

DORPSSTRAAT 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 Fax 0341 36 20 77

Statenbijbels - Huisbijbels - Kinderbijbels
Kerkbijbels (alles Statenvertaling)
Theologische werken - Dagboeken
Bijbel- en Catechismusverklaringen
Leesboeken voor jong en oud
Voordeelaanbiedingen
Tweedehands en Antiquarisch
Psalm- en Muziekboeken
Bladmuziek (noten en klavarskribo)
CD's en Musicassettes
Boeken- en CD-bonnen
Wens- en Gelegenheidskaarten

HOUTSNIJWERK is ook voor U betaalbaar! J. Ockerse snijdt voor elke beurs en elk formaat; bijv. bijbelteksten voor trouw, belijdenis en jubilea. Ook bijbellessenaars. Laat u vrijblijvend voorlichten. **Kraatsweg 17, 6732 EV Harskamp. Tel. 0318 - 456383.**

Begrafenisonderneming
de Jongh

- Voor een waardige en stijlvolle verzorging van begrafenissen, naar wens van de familie;
- Geen crematies;
- Opbaren met kistkoeling in het sterfhuis of in de voor u bekende aula's;
- Dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden; ook voor de verzorging van de overledene door een gediplomeerde verpleegster.

AL UW PERSOONLIJKE WENSEN WORDEN DOOR ONS IN ALLE RUST EN VERTROUWELIJK BEHARTIGD.

Begrafenisonderneming de Jongh
Kerkstraat 15a, 4181 AA Waardenburg
Tel. 0418-652039
Reepijzer 5
3371 JC Hardinxveld-Giessendam
Tel. 0184-611154

Begrafenisonderneming
Rouwer

Voor een verantwoorde en stijlvolle begrafenis

- * mogelijkheid voor thuis opbaren
- * eigen rouwvervoer
- * kist wordt schoudergedragen
- * gratis laatste wens boekje

R.C. Brouwer Bentincklaan 1a, Leersum
tel. 0343-461880 b.g.g. 06-51504726

Amersfoort - Amersfoort - Doorn - Elst
Langbroek - Leersum - Maarn - Maarsbergen
Rhenen - Woerden - Woudenberg

Komt u/jij ook naar de jaarlijkse Israëldag?

DV dinsdag 30 december te Hardinxveld-Giessendam

Voor de derde maal organiseert het Deputaatschap voor Israël een landelijke Israëldag, ditmaal in Hardinxveld-Giessendam.

Programma:

- Inleiding door ds. Horvath Leventhe over de situatie van Joden in Roemenië vroeger en nu
- Interview met ds. C. Sonneveld en M.L Dekker over de aanstaande uitzending naar Israël van laatstgenoemde
- Levensschets van de Messiasbelijdende Jood ds. C. S. Duijtsch door ds. C. Neele
- Muzikale medewerking door het kinderkoor en het gemengde koor Harpe Davids uit Hardinxveld

In de middagpauze is er een interessante boekentafel en een presentatie over de stand van zaken van het werk.

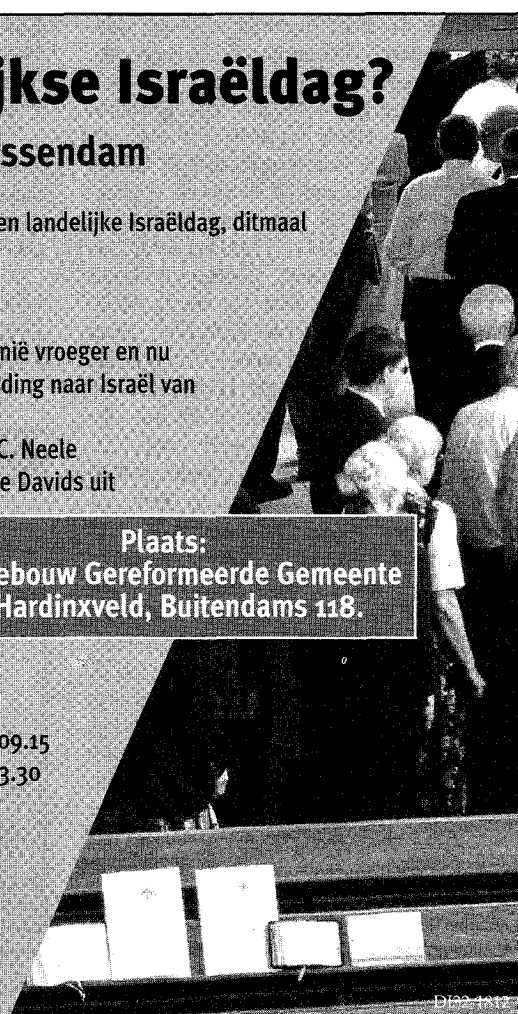
Plaats:
kerkgebouw Gereformeerde Gemeente
te Hardinxveld, Buitendams 118.

Jongeren en ouderen nodigen wij hartelijk uit voor deze boeiende dag.

De morgenbijeenkomst begint om 10.00 uur. Vanaf 09.15 uur is er koffie. De middagbijeenkomst begint om 13.30 uur. De toegang is vrij. Koffie en soep zijn gratis. Graag zelf uw lunchpakket meenemen. In beperkte mate zijn broodjes te koop.

Hartelijk welkom

Begravenisverzorging Kina

Begravenissen in Capelle a/d IJssel e.o. D.W. Schipper, tel. 010-458 31 12. Wij verzorgen geen crematies.

Slechte akoestiek in uw kerk?

Griffioen Akoestische Systemen zorgen gegarandeerd voor een uitstekende akoestiek met galm in elke kerk. Hierdoor wordt de gemeentezang voller en sprankelender en het orgel krijgt meer draagkracht en breedte! Ook onder galerijen worden de akoestische omstandigheden drastisch verbeterd.

Bouwkundige voorzieningen overbodig. Geen invloed op het direkte geluid van uw geluidsinstallatie

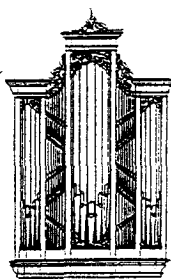
Voor vrijblijvende informatie:

Griffioen

AKOESTISCHE SYSTEMEN

Staphorst,
Tel. 0511-444413, Fax 444108.

Orgelmakerij
Boogaard

Gravenstraat 4
7461 TN RIJSSSEN
Telefoon 0548-521637
Telefax 0548-544904

Nieuwbouw-Restauratie-Stem- en onderhoudswerk.

IN LIEFDEVOLLE HERINNERING...

Uw gedachten over een uniek gedenkteken geven wij gestalte in natuursteen. Vraag naar het fotoboek met vele voorbeelden.

Grafgedenktekens

Zandee & de Kuijper

Goes: Rotonde Ringbaan-West
Telefoon (0113) 216555

Middelburg: Arnesteinweg 40
Telefoon (0118) 612579

Zoetermeer: Argonstraat 66
Industrieterrein Lansinghage
Telefoon (079) 3615010

Email: info@grafgedenktekens.nl

Boekhandel-uitgeverij van Wijngaarden

Vliegersveldlaan 15, 3771 XE Bameveld
Tel/fax: 0342-417335

Bij ons verschenen:

G.M. van de Sluis: **De vondeling** ca. **4,50**

G.M. van de Sluis: **Wat deze jongen moest missen** **5,00**

Octavius Winslow: **Nachtegaalslied van David** **12,80**

Voor info bel:

0416-692787

of

0341-425712

Reformatrice Vereniging van
Ongewild Kinderloze Echt)paren

begravenisverzorging T. den Hollander

Begravenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13

3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

10 jaar actief in China

Jubileumjaar (1993-2003)

Toch zijn er tot op vandaag grote delen van China waar het Evangelie nog niet is verkondigd. Onze opdracht is nog niet voltooid.

De Heere zal Zijn gemeente vergaderen 'uit alle natiën en geslachten, en volken en talen'.

Steun de lijdende kerk in China en maak uw jubileumgift over op

giro 320666

Info/secretariaat:
Kerkewijk 158 • 3904 JJ Veenendaal
tel. 0318-510320
Postbus 1150 • 3900 BD Veenendaal
Giro 320666 t.n.v. Stichting China

**BIJBELSE
HULPVERLENING
CHINA**

Leer en leven in China

Leer en leven dienen onder alle christenen in overeenstemming te zijn. China kent geen christelijke moraal. De leden van de huisgemeenten worstelen met de tucht van Gods Woord op alle terreinen van het leven: huwelijk, opvoeding, omgang enz. Om hen bij te staan werken we momenteel aan de vertaling van een 5-delige serie 'Leer en Leven' van betrouwbare oude schrijvers. De projectkosten zijn 20.000 euro. Wilt u hier een steentje aan bijdragen?

VERTAALPROJECT

AMERSFOORT
Tel. 033-2770287
Raadpleeg voor meer info:
www.chinachristianbooks.com
U kunt uw gift overmaken op bankrekeningnummer:
3473-76.029

WESOTRONIC

GELUIDSINSTALLATIES
KERKTELEFONIE
RINGLEIDING

*Voor ieder oor
een zuiver geluid!*

Tevens uw leverancier voor:

- ✓ BRANDMELDINGSINSTALLATIES
- ✓ ONTRUIMINGSINSTALLATIES
- ✓ BEVEILIGINGSSYSTEMEN
- ✓ TELEFONIE
- ✓ KLUIZEN

Bijderplein 5-11
2992 LB BARENDRECHT
Telefoon 0180 - 621000
Fax 0180 - 616000

Gahrnweg 10b
5071 SC MUNSPEET
Telefoon 0341 - 271000
Fax 0341 - 271010

Begrafenisverzorging

I. Janssen

Persoonlijk contact en begeleiding.
De mogelijkheid om thuis op te baren.
Regelmatig overleg om de begrafenis voor te bereiden.

Wij verzorgen geen crematies

Dag en nacht bereikbaar op:
0113-38 12 14

Rijksweg 2, 4416 AZ Kruiningen
Mobiel 06-53 23 73 20
E-mail: ijanssen@zeelandnet.nl

Christelijke begrafenisverzorging

De Bruijn

Voor een meer ervolvolle begrafenisverzorging in de provincie Utrecht en de regio's Gouda en Hilversum.
Tel. 0346-281711.
Dag en nacht bereikbaar. (Geen crematies).

SHG

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG gekwalificeerde kraamzorg, gezins-, en bejaardenzorg die aansluit bij uw manier van leven. Dit houdt voor ons in dat Bijbelse normen en waarden de basis vormen voor uw dagelijkse levenshouding en mediagebruik.

Gekwalificeerde kraamzorg
Meldt u tijdig aan (om teleurstelling te voorkomen).
U kunt ons dagelijks telefonisch bereiken.
Bel 033 - 277 45 47 of 0342 - 49 21 55

Gezins- en bejaardenzorg
Voor gepaste hulp in uw situatie kunt u de SHG via het telefonisch spreekuur bereiken onder telefoonnummer 0166 - 65 26 05.
Op werkdagen van 8.30 - 10.30 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 20.00 uur.
De gratis brochure zenden wij u graag toe.

Mooi boek voor elk gezin

De bedelaar stierf

Leven en sterven van Rens Vogelaar (1968-1980)

Rens Vogelaar was 11 jaar toen hij door de Heere uit het midden van zijn familie, gemeente en schoolklas werd weggenomen. In dit boekje wordt verteld over zijn leven, ziekte en sterfbed. De Heere heeft het lichaamslijden geheiligd aan zijn ziel. Na een zware strijd volgde bij het naderen van de dood volkomen uitkomst. Toen was de vrucht rijp om ingezameld te worden. Het liet diepe indruk achter bij degenen die het van nabij meemaakten. Rens Vogelaar was een zoon van A.D. Vogelaar en behoorde als dooplid tot de Gereformeerde Gemeente van Dordrecht. Nauw betrokken bij zijn ziekte en sterven waren behalve zijn familie ook zijn predikant, ds. C. Harinck. De medeopsteller van dit boek, de heer W. Visser, heeft hem als onderwijzer van dichtbij meegeemaakt. Het boek bevat ook herinneringen van zijn opa, ds. L. Vogelaar. Ds. C. Vogelaar uit Amerika schreef een woord vooraf.

ISBN 90-76466-23-8, geb., circa 80 pag., verlicht met foto's.

NU AL DE
VIERDE DRUK!

Slechts
10.50

W. Visser en L. Vogelaar (red.)

Ja, ik bestel ex. van **BON** "De bedelaar stierf".

Naam

Adres

Postcode Woonplaats

Gewenste levering: rechtstreeks of via boekhandel:

te

www.ramshoorn.nl

Bon zonder postzegel sturen naar:
Uitgeverij De Ramshoorn, Antwoordnummer 868, 4460 WB GOES

Uitgeverij de Ramshoorn
GOES

U kunt ook bellen: 0113-230 340
of faxen: 0113-218 691

4e druk van 'De gelukkige zanger' verschijnt over een week!

Nieuwe uitgaven van Gebr. Koster

L. Vogelaar IN VERAFGELEGEN STREKEN

Schetsen uit het kerkelijk leven van de Nederlandse emigranten in Noord-Amerika. Vele duizenden Nederlanders zijn naar Noord-Amerika geëmigreerd. Deze bundel staat vol wetenswaardigheden over hun (kerkelijk) leven overzee. Veel onbekende gegevens worden boven water gehaald.

- Oude emigranten vertellen over de grote stap: "We waren allemaal even arm"
- Predikanten bewonderen de Niagarawatervallen: "Wat men hier te zien krijgt, vergeet men zijn gehele leven niet"
- Ds. Van Raalte bouwde een pilarenkerk: "Moeten wij dan allen sterven?" - ondanks ziekte en ontberingen groeide Holland uit tot een welvarende stad
- Christelijk gereformeerde predikanten op reis door Amerika: "De Heere moge in dit grote land met haar miljoenen inwoners eens een krachtige reformatie geven..."
- Uit het leven van ds. C. van Adrichem, ds. C. Vorst en ds. H.H. Dieperink Langereis
- Evangelisatie onder de arme negers van Baldwin: catechisatie tussen de kakkeriakken

Geb. 212 blz. rijk geïllustreerd

17.50

L. Vogelaar PELGRIMS KOMEN THUIS

Uit het leven van ds. E.L. Meinders en zijn echtgenote

Ds. W.C. Lamain kwam graag in de Gereformeerde Gemeente van South Holland. "De hemel daalde nog af, en dan is het kleine getal mensen ook geen beletsel meer," schreef hij eens. Nog altijd is er in South Holland een overblijfsel gelaten, zoals de vrouw van ds. E.L. Meinders lang geleden te geloven kreeg. Haar levensbeschrijving is in dit boek opgenomen. "In al de jaren dat ik die gemeente dienen mocht van tijd tot tijd, heb ik vaak gehoord over de genade die God in het hart van die vrouw had verheerlijkt," schreef ds. Lamain. "Grote en kostelijke zaken had God haar geleerd. In alle eenvoudigheid heeft die godzalige vrouw enkele aantekeningen uit haar leven mogen beschrijven. Met veel genoegen en vereniging heb ik ze mogen lezen."

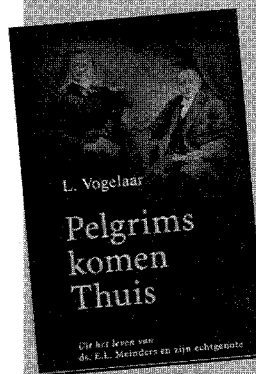
Deze levensschets is aangevuld met een beschrijving van de boeiende geschiedenis van deze kleine gemeente. Daarbij wordt aandacht besteed aan de strijd van ds. Meinders (een "kampvechter voor de zuivere leer", zoals ds. C. Hegeman hem noemde), aan de doop van een 95-jarige vrouw door ds. W.C. Lamain en aan de baptistische invloeden waardoor er veertig jaar lang geen enkel kind gedoopt werd.

We lezen over de reizen van ds. G.H. Kersten, ds. J.B. Bel, ds. J. van Zweden, ds. J.T. Doornbal en ds. A.M. den Boer. Er zijn fragmenten opgenomen uit brieven, artikelen of preken van ds. J. van de Hoef, ds. W.C. Lamain en ds. C. Vogelaar.

Dit boek verschijnt op het moment dat het 130 jaar oude kerkje gesloten staat te worden. South Holland gaat een nieuwe kerk bouwen. Daarmee wordt een periode afgesloten. Een periode waarin de gemeente ondanks alles bleef bestaan. "Een monument van Gods trouw."

Geb. 205 blz.
rijk geïllustreerd

17.50

Ds. A. Hoogerland EN LEVEN NAAR UW GODDELIJK BEVEL

Opstellen over huwelijk en gezin

In dit boekje zijn een aantal artikelen opgenomen met betrekking tot het huwelijks- en gezinsleven. Enkele van deze artikelen zijn eerder geplaatst in kerkbladen, maar het merendeel is nooit eerder gepubliceerd.

In deze leerzame, vanuit de praktijk geschreven artikelen wordt op eenvoudige wijze, met Gods Woord als richtsnoer, verschillende aspecten van het huwelijks- en gezinsleven belicht.

Geb. 125 blz.

10.00

Ds. G. Mouw HET LEVEN VAN ABRAHAM

20 Bijbelzinnen over het leven van Abraham

In het eerste Bijbelboek wordt ons veel meegedeeld over het leven van Abraham. Hij wordt door de Heere geroepen om het heidense Ur te verlaten en "te gaan naar het land dat Ik u wijzen zal"; naar het land Kanaän, dat hem door de Heere Zelf werd gewezen.

Ds. G. Mouw (1942), behandelt in deze preken het veelbewogen leven van Abraham, waarin vele momenten van zondig ongelooft handelen tegen Gods wil waren.

Hoe groot was dan ook de trouw van de Heere tegenover Zijn kind en op welk een wonderlijke wijze maakte Hij door het onmogelijke heen Zijn Woord steeds waar.

Het leven van de man die "zou zijn een vader van allen, die geloven..." wordt ons schriftuurlijk en bevindelijk verklaard, met de bede dat Abrahams ongelooft ons tot waarschuwing en zijn geloof ons tot voorbeeld mag zijn.

Deze preken zijn zeer geschikt voor de leedsdienst.

Geb. 432 blz.

26.50

DE GEDACHTENIS DES RECHTVAARDIGEN

Uit het leven en werk van Ds. J.R. van Oordt (1859-1942)

Ds. J.R. van Oordt werd op 38-jarige leeftijd geroepen tot het predikambt en mocht ruim veertig jaar dienen in Gods Kerk.

Hij diende achtereenvolgens de gemeenten Charlois (als oefenaar en als predikant), Terneuzen, Middelburg, Ridderkerk, Opheusden en Zeist.

Als predikant van de ledeboeriaanse

Gereformeerde Gemeente van Middelburg was hij in 1907 nauw betrokken bij de vereniging tussen kruisgemeenten en ledeboeriaanse gemeenten.

Ds. Van Oordt mocht met grote ijver en liefde arbeiden in de Gereformeerde Gemeenten; hij had zitting in de Commissie van onderzoek voor de Theologische School en zette zich in voor het oprichten van de SGP.

Bij zijn overlijden werd al die arbeid met dankbaarheid herdacht.

Deze uitgave, samengesteld door ds. A. Ros, bevat naast een levensschets een aantal gelegenheidstoespraken en enkele preken van ds. Van Oordt.

Moge ook thans nog gelden dat de rechtvaardige in gedachtenis zal zijn, tot zegen voor de kerk van onze tijd.

Geb. 196 blz.

14.90

Uitgeverij Boekhandel

Gebr. Koster
Nairacstraat 17, 3771 AW Barneveld
Tel. (0342) 41 69 86

verkrijgbaar bij de boekhandel